

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY
W OPOLU

**OCENA
STANU BEZPIECZEŃSTWA
SANITARNEGO
MIASTA OPOLA
I
POWIATU OPOLSKIEGO
ZA 2019 ROK**

Opole 2019

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny działając na podstawie ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, wykonuje zadania mające na celu ochronę zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych oraz zapobieganie powstawaniu chorób, w tym zakaźnych i zawodowych.

Pracownicy Inspekcji Sanitarnej pełnią dyżur całodobowy, zwłaszcza w zakresie analizy i zwalczania chorób zakaźnych i epidemicznych, zatruc pokarmowych, nadzoru nad bezpieczeństwem żywności.

Realizując swoje zadania Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny pełni nadzór nad warunkami :

- **zapobiegawczego nadzoru sanitarnego,**
- **higieny pracy,**
- **higieny środowiska,**
- **promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej,**
- **higieny procesów nauczania i wychowania, wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży,**
- **higienicznymi i sanitarnymi personelu, sprzętu i pomieszczeń, gdzie udzielane są świadczenia medyczne,**
- **zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku.**

Szczegółową analizę działań nadzorowanych i prewencyjnych zawarto w poniższym opracowaniu.

SEKCJA ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO

I. Główne kierunki działania :

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny na podstawie art. 3 i art. 23 Ustawy z dnia 14 marca 1985r. *o Państwowej Inspekcji Sanitarnej* (Dz.U. z 2019r., poz. 59), posiada kompetencje do wykonywania następujących zadań :

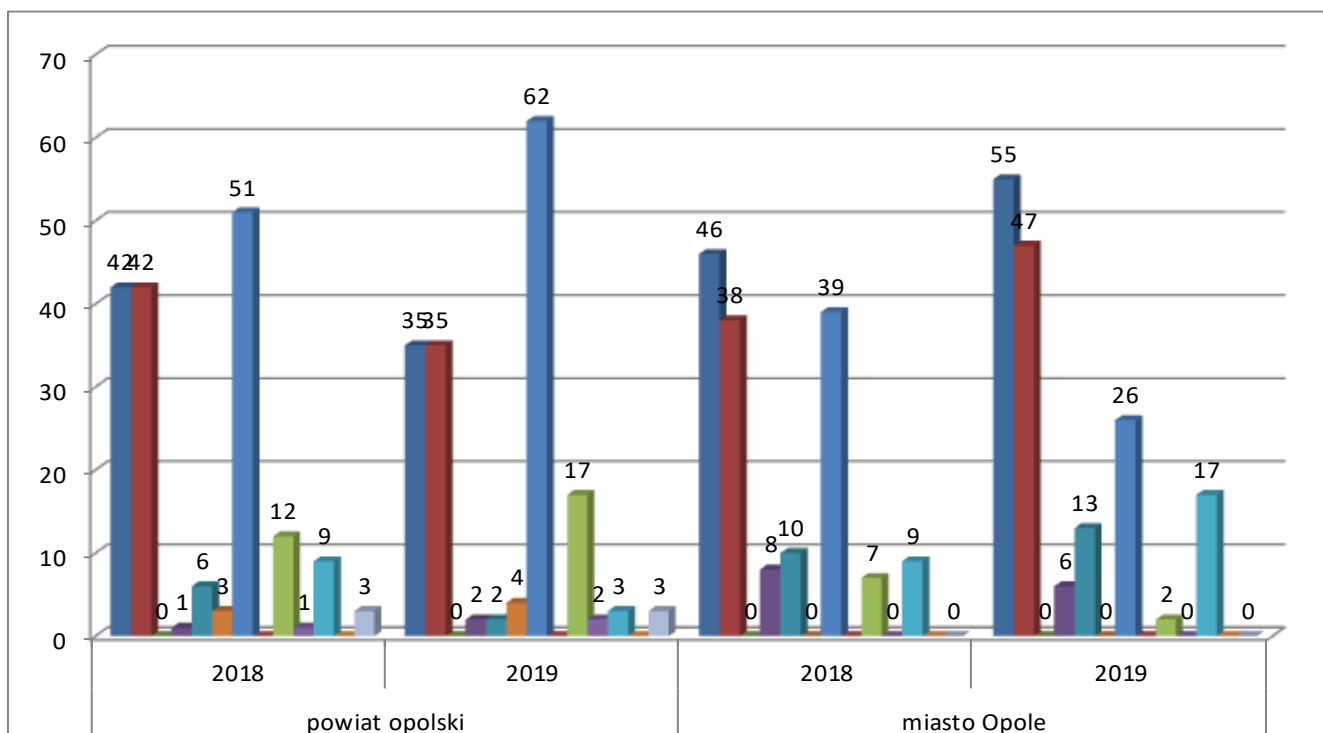
- wnoszenia uwag do projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, a także ustalania warunków zabudowy i lokalizacji celu publicznego,
- opiniowanie projektów uchwał Rad Miast i Gmin w sprawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- uzgadniania dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dotyczących budowy (przebudowy, rozbudowy), zmiany sposobu użytkowania obiektów oraz rozwiązań projektowych koncepcyjnych,
- uczestniczenia w dopuszczeniu do użytku obiektów budowlanych oraz kontroli w trakcie realizacji inwestycji.

Ponadto, zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U. z 2018r., poz. 2081 z późn. zm.) uczestniczą przy:

- wydawaniu opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz ustalania zakresu raportu,
- uzgadnianiu uwarunkowań środowiskowych przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia,
- uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko.

II. Realizacja zadań w 2019r. dotyczących miasta i powiatu opolskiego

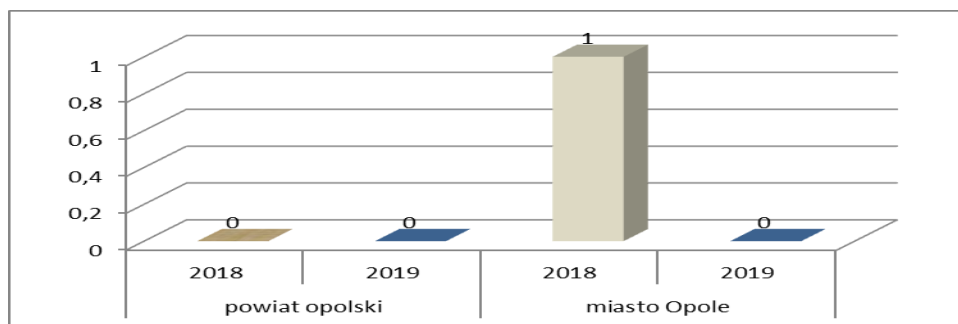
realizacja zadań w latach 2018-2019								
lp.	nazwa działania z zakresu zapobiegawczego nadzoru sanitarnego	liczba spraw w obszarze miasta Opole		liczba spraw w obszarze powiatu opolskiego		ogółem		
		2018	2019	2018	2019	2018	2019	
1	wydano opinie sanitarne w formie pisma dotyczące :							
a/	stanowiska w sprawie dopuszczenia do użytkowania obiektu budowlanego w związku z art.56 Ustawy <i>Prawo budowlane</i> (Dz. U. z 2019r., poz. 1186 z późn. zm.)	46	55	42	35	88	90	
b/	stanowiska w sprawie dopuszczenia do użytkowania obiektu budowlanego w związku z art.56 Ustawy <i>Prawo budowlane</i> (Dz. U. z 2019r., poz. 1186 z późn. zm.) - tzw. "milczące zgody"	38	47	42	35	80	82	
c/	ustaleń z kontroli obiektu z art..3 pkt.3 Ustawy <i>o Państwowej Inspekcji Sanitarnej</i> (Dz.U z 2019r. poz.59)	0	0	0	0	0	0	
d/	opinie sanitarne o dokumentacji projektowej, koncepcjach itp..	8	6	1	2	9	8	
e/	uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko	10	13	6	2	16	15	
f/	uzgodnienie dot. odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	0	0	3	4	3	4	
g/	opinii co do potrzeby przeprowadzania oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko , a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby - co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko	39	26	51	62	90	88	
h/	opinie przed wydaniem postanowienia przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia	0	0	0	0	0	0	
i/	opinii przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	7	2	12	17	19	19	
j/	opinie w zakresie raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko	0	0	1	2	1	2	
k/	opinie o projektach planów zagospodarowania przestrzennego	9	17	9	3	18	20	
l/	wnioski do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	0	0	0	0	0	0	
ł/	opinie o projektach studium uwarunkowań	0	0	3	3	3	3	

- a/ stanowiska w sprawie dopuszczenia do użytkowania obiektu budowlanego w związku z art.56 Ustawy Prawo budowlane (Dz. U. z 2019r., poz. 1186 z późn. zm.)
- b/ stanowiska w sprawie dopuszczenia do użytkowania obiektu budowlanego w związku z art.56 Ustawy Prawo budowlane (Dz. U. z 2019r., poz. 1186 z późn. zm.) - tzw. "milczące zgody"
- c/ ustaleń z kontroli obiektu z art..3 pkt.3 Ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz.U z 2019r. poz.59)
- d/ opinie sanitarne o dokumentacji projektowej, koncepcjach itp..
- e/ uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko
- f/ uzgodnienie dot. odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko
- g/ opinii co do potrzeby przeprowadzania oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko , a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby - co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko
- h/ opinie przed wydaniem postanowienia przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia
- i/ opinii przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach
- j/ opinie w zakresie raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko
- k/ opinie o projektach planów zagospodarowania przestrzennego
- l/ wnioski do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
- ł/ opinie o projektach studium uwarunkowań

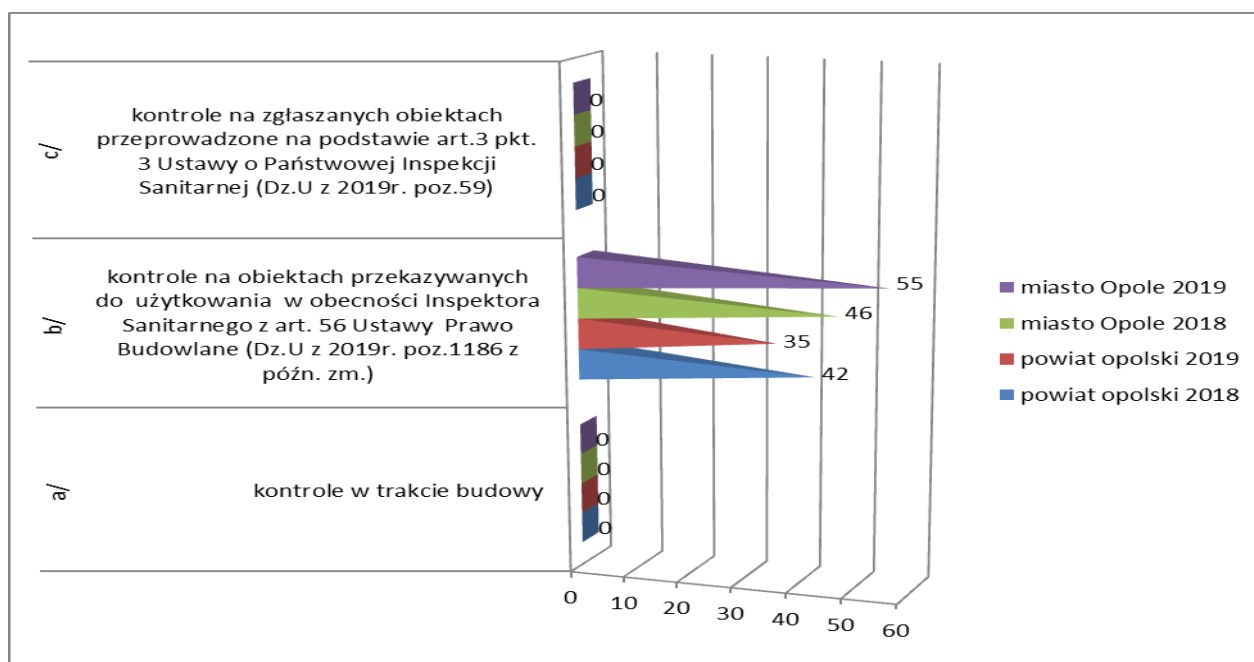
Wykres nr 1.: Wydane opinie w formie pisma

2	wydano uzgodnienia w formie decyzji						
a/	odstępstwa, zgody wydane na podstawie obowiązujących przepisów	1	0	0	0	1	0

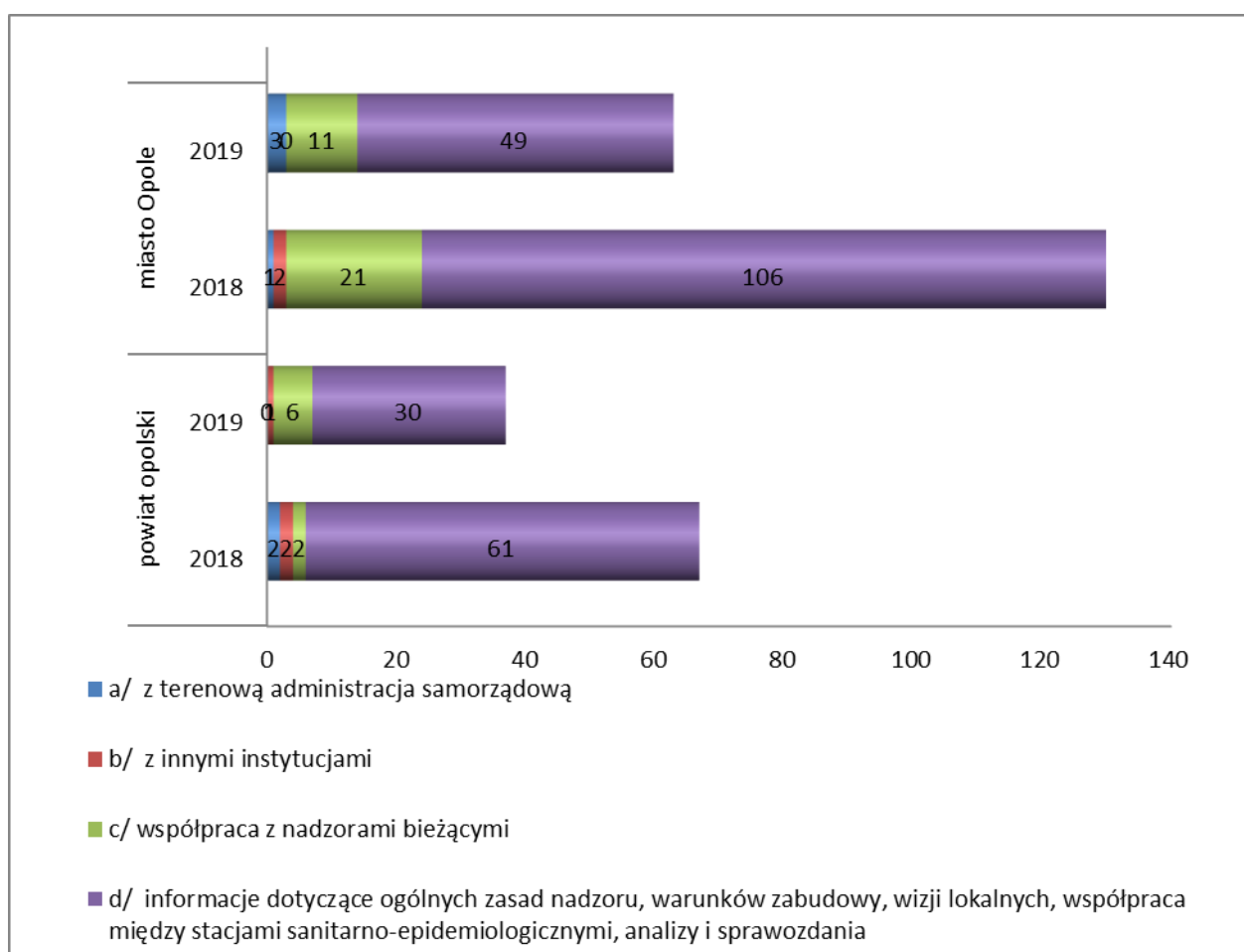
Wykres nr 2.: Wydane uzgodnienia w formie decyzji

3	przeprowadzono kontrole na obiektach						
a/	kontrole w trakcie budowy	0	0	0	0	0	0
b/	kontrole na obiektach przekazywanych do użytkowania w obecności Inspektora Sanitarnego z art. 56 Ustawy Prawo Budowlane (Dz.U z 2019r. poz.1186 z późn. zm.)	46	55	42	35	88	90
c/	kontrole na zgłaszanych obiektach przeprowadzone na podstawie art.3 pkt. 3 Ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz.U z 2019r. poz.59)	0	0	0	0	0	0

Wykres nr 3.: Przeprowadzone kontrole na obiektach

4		współpraca , sprawy różne					
a/	z terenową administracją samorządową	1	3	2	0	3	3
b/	z innymi instytucjami	2	0	2	1	4	1
c/	współpraca z nadzorami bieżącymi	21	11	2	6	23	17
d/	informacje dotyczące ogólnych zasad nadzoru, warunków zabudowy, wizji lokalnych, współpraca między stacjami sanitarno-epidemiologicznymi, analizy i sprawozdania	106	49	61	30	167	79

Wykres nr 4.: Współpraca, analizy i sprawozdania

III. Stwierdzane nieprawidłowości

W kontrolowanych w 2019r. 90 obiektach zgłoszonych przez wnioskodawców w sprawie zajęcia stanowiska z art.56 Ustawy prawo budowlane oraz po pracach budowlano – instalacyjnych, zgłoszeniu zmiany sposobu użytkowania, dla których wydawane są przez organ inspekcji sanitarnej inne decyzje lub opinie wynikające z obowiązujących przepisów nie stwierdzono nieprawidłowości.

Wniosek:

Stan przygotowania do kontroli zgłaszanych w 2019r. obiektów ogólnie był dobry. Ostatecznie objekty uruchamiane były doprowadzone do stanu zgodnego z wymaganiami przepisów właściwych dla rodzaju prowadzonych w nich działalności.

W otrzymywanych do opiniowania dokumentacjach zdarzał się brak kompletności wniosków lub wadliwe pod względem higieniczno-sanitarnym rozwiązania. Dokumentacja była zwracana do poprawy lub wnioskodawcy byli wzywani do uzupełnienia. Zdarzały się również w opiniach o dokumentacji uwagi. Nie wydano negatywnej opinii.

IV. Współpraca z organami administracji samorządowej

Współpraca z organami układała się dobrze.

V. Wnioski

Ilość spraw załatwionych przez sekcję Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w 2019 roku jest porównywalna w stosunku do 2018 roku, wzrosła jedynie o około 2,5 % ze względu na wzrost ilości wpływających wniosków stron związany między innymi z procedurami środowiskowymi, natomiast spadek spraw związanych z rozwojem na rynku w budownictwie

Ogólnie można stwierdzić, że stan sanitarny zgłaszanych do kontroli obiektów nie jest zły. Zdarzają się jednak objekty nie przygotowane właściwie – głównie ze względu na brak prawidłowych dokumentów wynikających z Ustawy Prawo budowlane lub ze względu na wadliwe dokumentacje.

Ostatecznie objekty uruchamiane były doprowadzone do stanu zgodnego z wymaganiami przepisów właściwych dla rodzaju prowadzonych w nich działalności.

ODDZIAŁ HIGIENY PRACY

W 2019 roku przeprowadzane przez Oddział Higieny Pracy kontrole zakładów pracy, zlokalizowanych na terenie miasta Opola oraz powiatu opolskiego ziemskiego, dotyczyły następujących grup tematycznych:

1. Kontrola spełnienia wymagań bezpieczeństwa i higieny pracy w zakresie narażenia na czynniki szkodliwe w środowisku pracy (czynniki fizyczne, chemiczne, biologiczne), w tym również na czynniki o udowodnionym działaniu rakotwórczym i mutagennym.
Kontrolowano:
  - sposób zabezpieczenia pracowników przez pracodawców przed szkodliwym oddziaływaniem w/w czynników w rodzaju: poziom występującego narażenia zawodowego, przeszkolenia pracowników w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, sporządzanie ocen ryzyka zawodowego, stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń pracy i zaplecza socjalno-sanitarnego, dostępność i stosowanie przez pracowników ochron osobistych, aktualność badań lekarskich – profilaktycznych.
2. Realizacja przepisów rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin (CLP), w szczególności:
  - a) ocena prawidłowości klasyfikacji substancji (mieszanin) chemicznych,
  - b) ocena prawidłowości kart charakterystyki substancji i mieszanin chemicznych wprowadzanych do obrotu oraz stosowanych w działalności zawodowej,
  - c) ocena prawidłowości oznakowania opakowań substancji i mieszanin stwarzających zagrożenie,
  - d) spójność oznakowania substancji (mieszanin) chemicznych z informacjami zawartymi w ich kartach charakterystyki.
  - e) spełnienie obowiązków wynikających z rozporządzenia REACH.
3. Udostępnianie na rynku oraz stosowanie w działalności zawodowej produktów biobójczych.
4. Kontrola spełnienia obowiązków wynikających z rozporządzenia (WE) nr 648/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie detergentów.
5. Wprowadzanie do obrotu prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3.
6. Realizacja wymagań bezpieczeństwa i higieny pracy przy pracach związanych z usuwaniem bądź zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest.
7. Ocena warunków bezpieczeństwa i higieny pracy w wybranych indywidualnych gospodarstwach rolnych podczas wykonywania prac żniwno-omłotowych wraz z przekazaniem wiedzy w zakresie szkodliwego oddziaływania pyłu azbestowego na organizm ludzki i bezpiecznych metod pracy.

W 2019 r. Oddział Higieny Pracy przeprowadził na terenie miasta Opola i powiatu opolskiego ziemskiego 105 kontroli w 89 zakładach pracy, które zakończyły się wydaniem 18 decyzji nakazujących usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości to:

- brak badań środowiskowych w zakresie występowania czynników szkodliwych (hałas, zapylenie, czynniki chemiczne) na stanowiskach pracy,
- przekroczenie obowiązujących normatywów higienicznych w zakresie narażenia pracowników na czynniki szkodliwe (hałas, czynniki chemiczne, zapylenie),
- brak spełnienia wymogów w zakresie utrzymania właściwego stanu zaplecza socjalno-sanitarnego w zakładach pracy oraz odpowiedniego wyposażenia tego zaplecza,
- brak zgłoszenia Inspektorowi d/s Substancji Chemicznych faktu sprowadzenia na terytorium RP mieszanin chemicznych,
- nierealizowanie przez pracodawcę obowiązków wynikających z narażenia na czynniki rakotwórcze w środowisku pracy,
- nieprawidłowości w opracowanych i udostępnianych kartach charakterystyki substancji/mieszanin chemicznych stwarzających zagrożenie,
- brak czytelnego oznakowania substancji/mieszanin chemicznych stwarzających zagrożenie,
- brak właściwego oznakowania substancji/mieszanin chemicznych stwarzających zagrożenie,
- nie zapewnienie pracownikom dostępu do kart charakterystyki produktów stosowanych przez nich w działalności zawodowej,
- nieprawidłowości w zakresie systemu pierwszej pomocy.

Przeprowadzone w 2019 r. kontrole wykazały, że na terenie miasta Opola i powiatu opolskiego ok. 810 osób pracuje w narażeniu na czynniki szkodliwe występujące w środowisku pracy typu (hałas, drgania mechaniczne, pył przemysłowy, związki chemiczne).

W zakładach pracy, gdzie występują przekroczenia norm higienicznych czynników szkodliwych dla zdrowia prowadzona jest szeroko pojęta profilaktyka środowiska pracy jak:

- przekazywanie pracownikom umiejętnego prozdrowotnego zachowania się w ich środowisku pracy przez systematyczne dokonywanie i przedstawianie ocen ryzyka zawodowego,
- ścisłe ukierunkowanie profilaktycznych badań lekarskich w kierunku występujących szkodliwości środowiska pracy,
- wyposażanie pracowników we właściwe w zależności od występujących czynników szkodliwych środki ochrony osobistej,
- wydawanie posiłków profilaktycznych,
- systematyczne dążenie pracodawców do zmian techniczno-technologicznych, mających na celu, polepszenie jakości stosowanych technologii.

W 2019 r. na terenie miasta Opola i powiatu opolskiego ziemskiego, przeprowadzono 27 postępowań w sprawie chorób zawodowych, które zakończyły się wydaniem 8 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej oraz 15 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

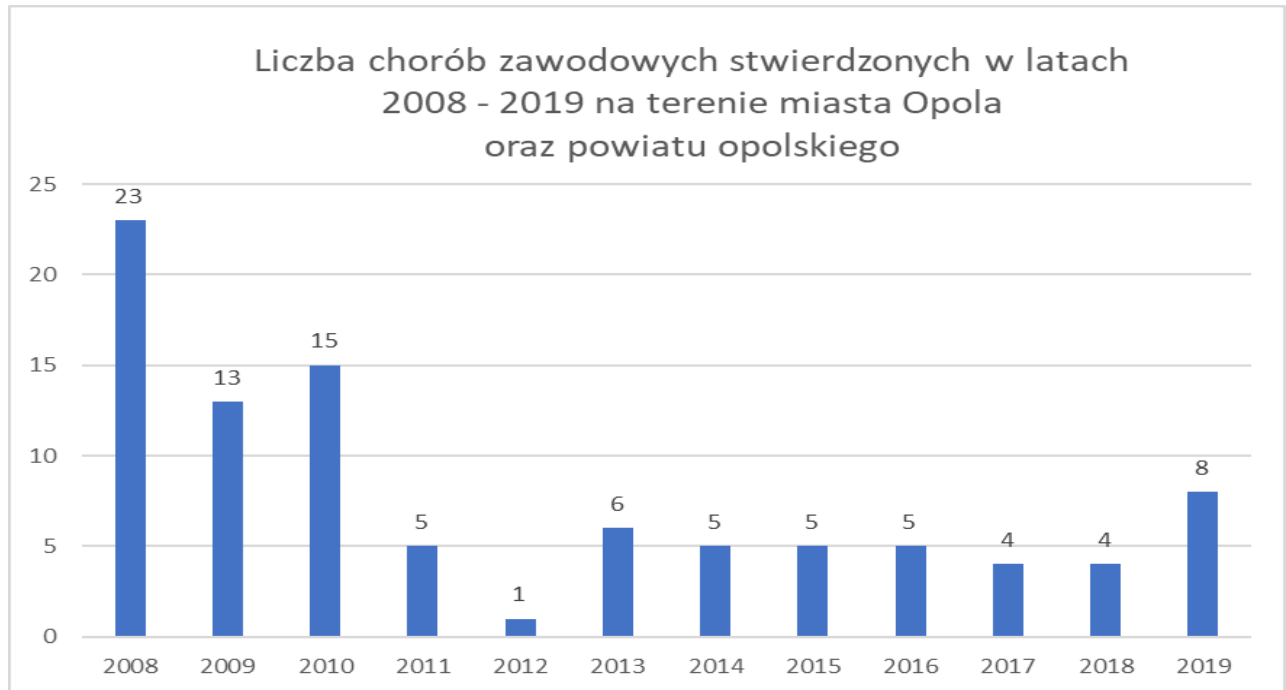
Pozostałe postępowania w trakcie realizacji.

Stwierdzone choroby zawodowe dotyczyły:

- borelioza – 2 przypadki,
- kontaktowe zapalenie skóry z podrażnienia – 1 przypadek,
- przewlekłe zapalenie okołostawowe barku – 1 przypadek,
- zespół cieśni w obrębie nadgarstka – 1 – przypadek,
- gruźlica – 1 przypadek.

- pylica krzemowa – 1 przypadek,
- astma oskrzelowa – 1 przypadek.

Poniższy wykres przedstawia liczbę stwierdzonych chorób zawodowych wśród osób zatrudnionych w podmiotach gospodarczych na terenie miasta Opola oraz powiatu ziemskiego opolskiego na przestrzeni ostatnich 12 lat.

Najczęściej stwierdzane w okresie od 2008 r. do 2019 r. postacie chorób zawodowych:

- uszkodzenie narządu głosu (27 %),
- borelioza (22 %),
- choroby obwodowego układu nerwowego – m.in. zespół cieśni nadgarstka (14 %)
- uszkodzenia słuchu (8 %).

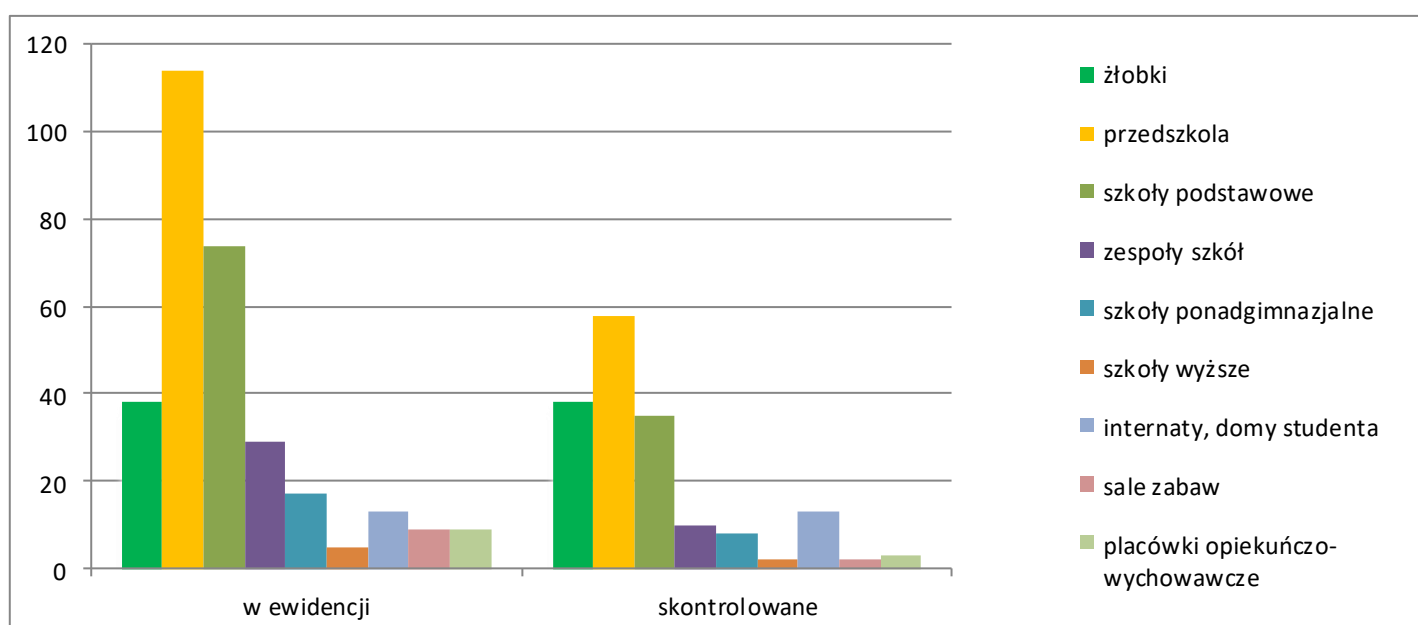
Reasumując – przeprowadzone w 2019 r. kontrole w jednostkach gospodarczych miasta Opola, pozwalają na stwierdzenie, że następuje dalszy postęp w tworzeniu przez pracodawców bezpiecznych i higienicznych warunków pracy, a tym samym poprawa w zakresie ochrony zdrowia osób, uczestniczących w procesie pracy.

SEKCJA HIGIENY DZIECI I MŁODZIEŻY

Do głównych zadań pionu Higieny Dzieci i Młodzieży Powiatowej Inspekcji Sanitarnej powiatu opolskiego w 2019 roku należało podejmowanie działań mających na celu edukacji prozdrowotnej ukierunkowanej na profilaktykę wad postawy tj.: dostosowanie mebli do zasad ergonomii, prawidłowy ciężar tornistrów, zapewnienie odpowiednich warunków środowiska placówek nauczania i wychowania oraz wypoczynku dzieci i młodzieży.

W 2019 roku pion higieny dzieci i młodzieży obejmował nadzorem 393 stałych placówek nauczania i wychowania. Skontrolowano 187 placówek szkolno-wychowawczych oraz 71 sezonowych placówek wypoczynku dzieci i młodzieży.

Wykres 1. Porównanie stałych placówek nauczania i wychowania będących w ewidencji do skontrolowanych przez pion HDM w 2019r.

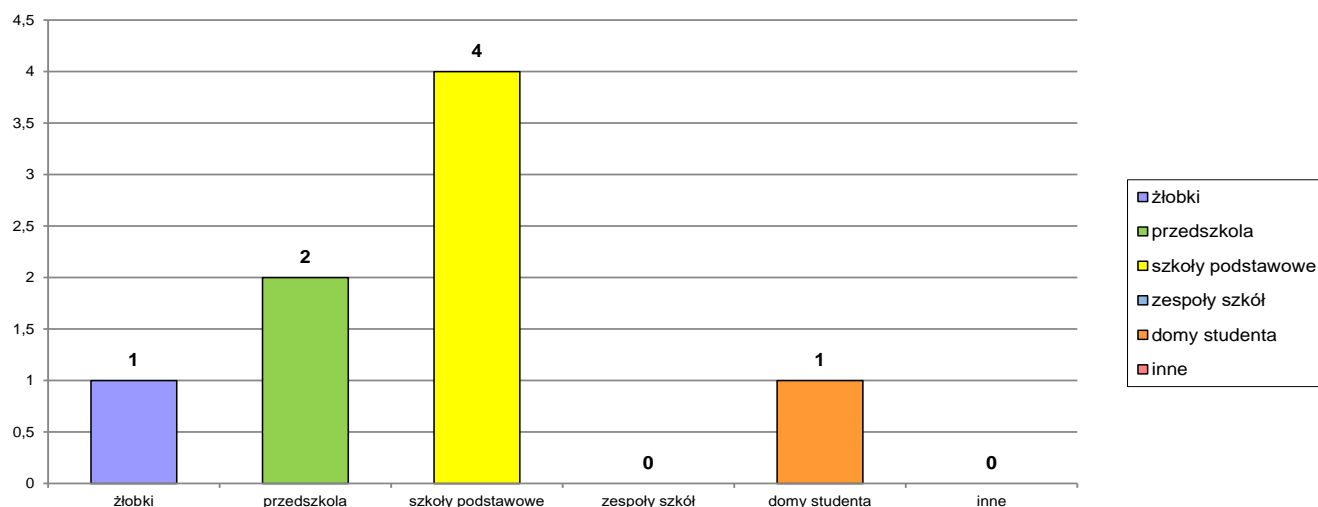

Stan sanitarno-techniczny placówek.

W roku 2019 w złym stanie sanitarno-technicznym było 8 placówek w tym:

- Zacieki i wykwyty ze względu na wilgoć w Domu Studenta NIECHCIC w Opolu,
- Ubytki w kafelkowaniu w sanitariatach oraz brak drzwi w zespołach sanitarnych w Szkole Podstawowej nr 20 w Opolu.
- Nieprawidłowe grzejniki w Przedszkolu nr 46 w Opolu.
- Złe warunki sanitarne w Żłobku NIEDZWIĄDEK w Opolu.
- W złym stanie sanitarno-higienicznym podłogi w Przedszkolu w Polskiej Nowej Wsi.
- Niedostosowane meble do zasad ergonomii Szkoła Podstawowa nr 25 w Opolu.
- Nieprawidłowe, z ubytkami i nierówną nawierzchnią schody prowadzące na boisko w Szkole Podstawowej w Domecku.
- Brak ciepłej wody w pomieszczeniach sanitarnych na II piętrze i ubytki w kafelkowaniu w sanitariatach w Szkole Podstawowej w Szczedrzyku.

Wykres 2. Placówki nauczania i wychowania, w których stwierdzono nieprawidłowości w 2019 r.

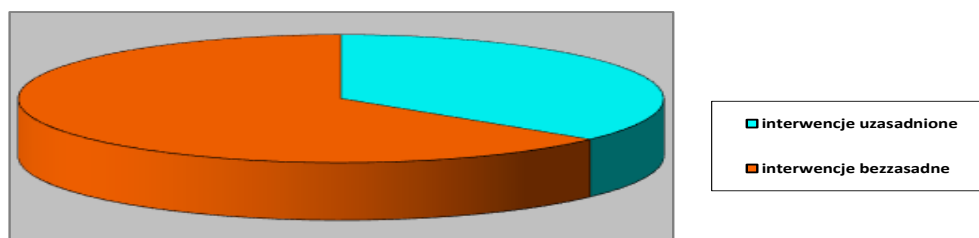

Sekcja HDM brała udział w 32 interwencjach w związku z:

- Wszawicą w 7 szkołach podstawowych – jedna interwencja bezzasadna pozostałe interwencje uzasadnione.
- Z Dyrektorami placówek lub ich przedstawicielami omówiono sposoby działania w celu ograniczenia lub zwalczania przypadków wszawicy,
- Wszawica w 3 przedszkolach - interwencja uzasadniona. Z Dyrektorami placówek lub ich przedstawicielami omówiono sposoby działania w celu ograniczenia lub zwalczania przypadków wszawicy.
- Złe warunki wypoczynku letniego (Karolina Szybiak-Dance Studio w OW Suchy Bór) – 1 interwencja uzasadniona, wydano decyzję finansową oraz ukarano mandatem 100 zł. organizatora wypoczynku,
- Złe warunki leżakowania w przedszkolu – interwencja uzasadniona.
- Powtarzające się problemy żołądkowe u dzieci w przedszkolu - interwencja uzasadniona.
- Przyjmowanie dzieci chorych do żłobka, które zarażają dzieciom zdrowym. Nieprawidłowa higiena zabawek - interwencja bezzasadna.
- Wydawane posiłków zimnych, przypalonych, niepełnowartościowych i niesmacznych w szkole podstawowej – interwencja uzasadniona.
- Złe warunki higieniczne we wszystkich pomieszczeniach i narzędziach potrzebnych do pielęgnacji dzieci w żłobku – interwencja uzasadniona.
- Owsica. Plac zabaw zanieczyszczony robakami. Złe warunki higieniczne w sanitariatach. Na piętrze brak kasetonów po zalaniu sufitu. certyfikatów na materiały użyte do budowy boiska w przedszkolu – interwencja bezzasadna.
- Owsica w przedszkolu – interwencja uzasadniona.
- Zły stan sanitarno-higieniczny urządzeń do zabaw w miejskiej sali zabaw – interwencja bezzasadna.
- Zły stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń przeznaczonych dla dzieci w żłobku – interwencja bezzasadna.
- Powtarzające się biegunki u dzieci uczęszczających do przedszkola.

- Nieudostępniiony jadłospis dla rodziców – interwencja bezzasadna.
- Brak drzwi w pomieszczeniach sanitarnych oraz brak w kafelkowaniu w szkole podstawowej – interwencja uzasadniona.
- Pchły w pokojach w internacie dla dzieci – interwencja bezzasadna.
- Dzieci śpią w niehigienicznych i niewygodnych warunkach w przedszkolu – interwencja bezzasadna.
- Brak wymiany piasku, brak odpowiedniego zabezpieczenia piaskownic przed zanieczyszczeniami w przedszkolu – interwencja uzasadniona.
- Nieprawidłowe warunki higieniczne, sanitarne i techniczne na zewnątrz i w przedszkolu – interwencja bezzasadna.
- Powtarzające się zachorowania dziecka na rota wirusy oraz brak środków do higieny osobistej w przedszkolu – interwencja bezzasadna.
- W przewodach wentylacyjnych obecność martwych ptaków oraz obecność gryzoni w żłobku i przedszkolu – interwencja bezzasadna.
- 2 interwencje na niewłaściwy plan lekcji w liceum ogólnokształcącym – interwencja bezzasadna.
- Niewłaściwe oświetlenie w ośrodku sportowym – interwencja uzasadniona.
- Pogryzienie przez pluskwy w internacie – interwencja bezzasadna.

Wykres 3. Stosunek interwencji uzasadnionych do bezzasadnych w placówkach nauczania i wychowania, w których przeprowadzono kontrole interwencyjne w 2018r.

Meble szkolne.

Prawidłowo dobrane meble (stolik, krzesło), z których dzieci i młodzież korzystają przez znaczną część pobytu w szkole, mają istotny wpływ na ich postawę ciała i zdrowie (głównie prawidłowe kształtowanie się kręgosłupa i prawidłowe funkcjonowanie narządów wewnętrznych). Dlatego też niezmiernie ważnym jest, aby dzieci i młodzież korzystała z mebli dostosowanych do ich wzrostu, zgodnie z obowiązującymi normami, a wychowawcy i nauczyciele dbali o poprawną sylwetkę dziecka siedzącego przy stoliku i korygowali wadliwą postawę.

Ocenę dostosowania mebli szkolnych do wzrostu uczniów przeprowadzono w 3 szkołach podstawowych w 16 oddziałach, 183 stanowisk. Meble niedostosowane do ergonomii ucznia stwierdzono w 1 szkole podstawowej w 7 oddziałach dla 36 uczniów. Pozostali uczniowie i dzieci korzystali z mebli właściwie dostosowanych do wzrostu.

Sukcesywnie placówki powinny wymienić umeblowanie na meble posiadające certyfikaty.

Tabela 2. Zestawienie wyników ocen dostosowania mebli szkolnych do wzrostu uczniów.

Rodzaj placówki	Oceniono dostosowanie mebli szkolnych i przedszkolnych do wzrostu uczniów i dzieci przedszkolnych			Stwierdzono niewłaściwe dostosowanie mebli szkolnych i przedszkolnych		
	Liczba placówek	Liczba oddziałów objętych oceną	Liczba ocenionych stanowisk	Liczba placówek	Liczba oddziałów	Liczba stanowisk
Szkoły podstawowe	3	16	183	1	7	36

Wydane decyzje sanitarne dla żłobków.

W 2019 roku Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży na wniosek strony wydała 20 decyzji dotyczących zapewnienia warunków bezpieczeństwa i higieny:

Dla placówek nowo utworzonych:

Niepubliczny Żłobek NA POLANCE w Opolu, ul. Wolności;
 Publiczny Żłobek w Żelaznej, ul. Opolska;
 Niepubliczny Żłobek w Tułowicach, ul. Gruszkowa;
 Niepubliczny Żłobek „Księga Przypód” w Opolu, ul. Eichendorffa;

Kolejna decyzja dla większej liczby dzieci:

Niepubliczny Żłobek w Opolu, ul. Czaplaka;
 7 razy - Niepubliczny Żłobek „Kinder Centrum” w Opolu, ul. Mikołajczyka, ul. Partyzancka, ul. Powstańców Śl.;
 2 razy - Publiczny Żłobek w Ozimku, ul. Ks. Kałuży;
 Niepubliczny Żłobek 1,2,3 w Opolu, ul. Koszyka;
 Niepubliczny Żłobek Paprotka w Opolu, ul. Wieluńska;
 Niepubliczny Żłobek „Tuptuś” w Opolu, ul. Czaplaka;
 Niepubliczny Żłobek „Księga Przypód” w Opolu, ul. Eichendorffa;
 Niepubliczny Żłobek „Kraina Marzeń” w Opolu, ul. Solskiego;
 Niepubliczny Żłobek „Dinolandia” w Niemodlinie, ul. Wolności;
 Niepubliczny Żłobek „Kraina Marzeń” w Opolu, ul. Chabry;

Wypoczynek letni i zimowy dzieci i młodzieży.

W 2019 r. na terenie powiatu opolskiego zorganizowano wypoczynki dla dzieci i młodzieży, w których przeprowadzono kontrole:

- Wypoczynek letni – 54 turnusów. Z wypoczynku skorzystało 1716 uczestników;
- Wypoczynek zimowy – 17 turnusów. Z wypoczynku skorzystało 362 uczestników;

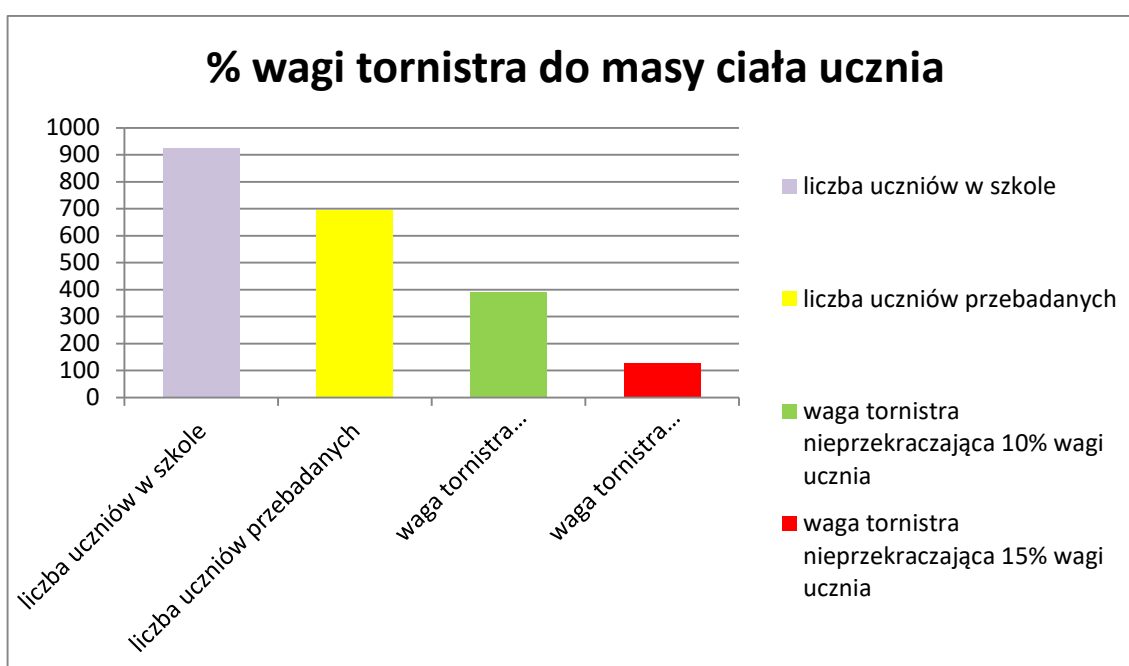
Wypoczynek letni zorganizowany przez Karolinę Szybiak-Dance Studio w OW Suchy Bór był nieprawidłowo przygotowany, organizator otrzymał mandat i decyzję finansową. Pozostałe placówki były przygotowane właściwie. Placówki posiadały prawidłowy stan sanitarny i techniczny obiektów, tj. pomieszczeń pobytu dzieci, pomieszczeń sanitarnych, bloków żywieniowych.

W czasie nadzoru nad placówkami realizowano także działania edukacyjne poprzez przeprowadzanie pogadank dla uczestników na temat „Bezpieczne wakacje” i zachowania prawidłowej higieny osobistej oraz prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych.

„Październik Miesiącem Ważenia Tornistrów”

W maju i październiku przeprowadzono ogólnopolską akcję „Październik miesiącem ważenia tornistra” w 5 szkołach podstawowych: Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 21 w Opolu, ul. Sienkiewicza; Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 25 w Opolu, ul. Wiejska; Szkoła Podstawowa SPSK w Opolu, ul. Plebiscytowa; Publiczna Szkoła Podstawowa w Zagwizdziu; Publiczna Szkoła Podstawowa w Grabinie.

Wykres 3. Zestawienie 5 szkół podstawowych, w których przeprowadzono pomiary wagi uczniów i tornistrów w 2019r.

1 października był Ogólnopolskim Dniem Tornistra, w związku z tym w szkołach zorganizowano pogadanki na temat ile powinien ważyć szkolny tornister/plecak, co uczeń w nim powinien nosić na co dzień, oraz czy rodzice i dzieci zwracają uwagę na to, w jaki sposób właściwie zapakować przybory szkolne.

Ciężkie tornistry/plecaki wskazują, że zapewnienie uczniom możliwości zostawiania książek i zeszytów w szkole lub planowanie zajęć tak, by w jednym dniu nie było wielu lekcji, na których podręcznik jest niezbędny – nie wystarczy. Potrzebne jest także zaangażowanie rodziców, którzy dopilnują, by uczniowie nie zabierali do szkoły rzeczy zbędnych – ulubionych zabawek, podręczników do przedmiotów, z których danego dnia nie ma lekcji itd. Nie bez znaczenia jest także wybór tornistra czy piórnika, który sam w sobie stanowi niekiedy niemały ciężar. Niestety zmiany dotyczące wagi tornistrów/plecaków są bardzo powolne.

SEKCJA OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA

W 2019 roku główne kierunki działań w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej wynikały z zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia oraz sytuacji epidemiologicznej i potrzeb zdrowotnych ludności.

Działalność Pionu Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej dotyczyła:

- kontynuacji i wdrażania programów edukacyjnych o zasięgu ogólnopolskim i wojewódzkim,
  - wspierania realizatorów programów edukacyjnych i przedsięwzięć prozdrowotnych poprzez organizowanie szkoleń i porad, udostępnianie materiałów, udzielanie pomocy merytorycznej i metodycznej, publikacje w środkach masowego przekazu,
  - koordynowania programów i przedsięwzięć oświatowo-zdrowotnych poprzez inicjowanie działań, nadzorowanie, monitorowanie i ocenę ich realizacji.
- Działania skierowane były do dzieci i młodzieży szkolnej, kadry pedagogicznej, rodziców dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym, pracowników zakładów opieki zdrowotnej, pracowników zakładów pracy oraz społeczności lokalnej.

Program dotyczący diety, aktywności fizycznej i zdrowia. „Trzymaj Formę!” – program krajowy.

Głównym celem programu jest zwiększenie świadomości dotyczącej wpływu żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie. Program realizowany jest metodą projektu.

W programie brało udział 7 szkół gimnazjalnych oraz 27 szkół podstawowych (10 – na terenie miasta Opola oraz 17 – na terenie powiatu opolskiego). Edukacją objęto 2962 uczniów (1356 – na terenie miasta Opola oraz 1606 – na terenie powiatu opolskiego).

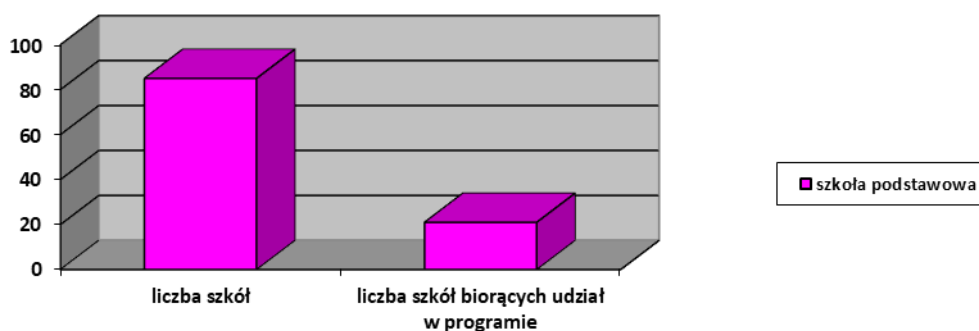
Profilaktyka antytytoniowa.

Program Antytytoniowej Edukacji Zdrowotnej „Bieg po zdrowie”

Celem programu jest opóźnienie lub zapobiegnięcie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży, pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego.

Zajęcia w programie „Bieg po zdrowie” realizowane są za pomocą bardzo zróżnicowanych metod aktywizujących, które dostosowano do wieku odbiorców. Ogółem w programie udział wzięło 729 uczniów (251 z miasta Opola oraz 478 z powiatu ziemskiego) z 21 szkół. Edukacją objęto 553 rodziców (192 z miasta Opola oraz 361 z powiatu ziemskiego).

Wykres 1. Porównanie liczby szkół będących w ewidencji do biorących udział w programie „Bieg po zdrowie” w 2019r.

Interwencja nieprogramowa „Światowy Dzień bez Tytoniu”

Obchody Światowego Dnia bez Tytoniu prowadzono w różnorodnej formie wychodząc do wielu „różnych grup odbiorców.

W celu zaprezentowania alternatywnych form spędzania wolnego czasu w sposób aktywny zorganizowano zajęcia ruchowe w formie aerobiku, który poprowadziła instruktorka fitness.

W zajęciach wzięło udział 30 osób.

Dla przedszkolaków dnia 21 maja pracownik PSSE Opole przygotował pogadankę o rodzajach dymów, omówiono skutki używania nikotyny, biernego palenia. Zaprezentowano bajkę pt. Drużyna ZET”.

Tematykę szkodliwości palenia tytoniu poruszano także dnia 22 maja podczas Festiwalu kariery, który odbył się w centrum rozrywki „Kubatura” w Opolu. Współorganizatorem stoiska informacyjno- edukacyjnego byli studenci kierunku lekarskiego UO.

W dniu 4 czerwca przeprowadzono zajęcia w Zespole Szkół w Dobrzenu Wielkim, podczas których pracownik PSSE Opole przypomniał uczniom skład dymu tytoniowego za pomocą prezentacji

i pomocy naukowych w postaci przedmiotów codziennego użytku, które zawierają te same substancje, które znajdują się w papierosach. Uczestnicy obejrżeli także krótki film o e- papierosach, wykonywali ćwiczenia na łączenie substancji znajdujących się w papierosach z przemysłem, gdzie są wykorzystywane. Edukacja objęto 73 uczniów i 4 nauczycieli.

Interwencja nieprogramowa Światowy Dzień Rzucania Palenia

Dnia 14.06.2019r. podjęto współpracę z Polskim Czerwonym Krzyżem. Na festynie z okazji 100-lecia PCK zaprezentowano materiały edukacyjne, odwiedzający mieli możliwość wykonania badania CO w wydychanym powietrzu.

W dniach 9-11.11.2019r. edukowano społeczność lokalną w trakcie trwania Targów Mody, Urody

i Zdrowego Stylu Życia w Centrum Wystawienniczo- Kongresowym w Opolu. Chętne osoby badały poziom CO w wydychanym powietrzu. Rozdawano ulotki antytytoniowe.

W dniu 16.11.2019r. wspólnie ze studentami Uniwersytetu Opolskiego prowadzono akcję informacyjno- edukacyjną pn. „Zdrowie pod kontrolą” na terenie Centrum Handlowego KAROLINKA. Odwiedzający mogli zbadać poziom CO w wydychanym powietrzu, prowadzono rozmowy na temat szkodliwości palenia tytoniu oraz dodatkowo uczestnicy mieli możliwość sprawdzenia RR i poziom cukru we krwi. Chętnym przekazano ulotki antytytoniowe.

Konkurs fotograficzny wojewódzki „ Sam nie palę i innym odradzam”

Włączono się do wojewódzkiego konkursu fotograficznego. Adresatami Konkursu byli uczniowie ze szkół podstawowych województwa opolskiego.

Krajowy program edukacyjny dla dzieci w wieku przedszkolnym, ich rodziców i opiekunów pt. „Czyste Powietrze Wokół Nas”

Program skierowany jest do dzieci przedszkolnych w wieku 5-6 lat, ich rodziców i opiekunów. Główne cele programu to wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy, zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoń.

W programie uczestniczyło 36 przedszkoli (16 – na terenie miasta Opola oraz 20 – na terenie powiatu opolskiego), edukacją objęto łącznie 1730 dzieci (767 – na terenie miasta Opola oraz 963 na terenie powiatu opolskiego).

W ramach programu zorganizowano konkurs plastyczny dla wszystkich dzieci przedszkolnych pt. "Czyste powietrze wokół nas". W konkursie udział wzięło 89 dzieci z 34 placówek. Zwycięzcy konkursu otrzymali atrakcyjne nagrody rzeczowe oraz dyplomy. W gali rozdania nagród udział wzięło 53 osoby Laureaci czołowych miejsc (87 dzieci) uczestniczyli w spektaklu teatralnym Ecostudio pt. „Zelanda”. Prace biorące udział w konkursie można było podziwiać w Bibliotece Miejskiej w Opolu.

Światowy Dzień Zdrowia 2019 obchodzono pod hasłem „**Zdrowie dla wszystkich**”.

Z okazji Światowego Dnia Zdrowia uczniom najmłodszych klas szkoły podstawowej zaprezentowano bajkę "Przygody dzielnego niedźwiadka Szczepanka" poruszającą tematykę szczepień ochronnych dla dzieci. Dodatkowo omówiono zagrożenia chorób zakaźnych i dróg ich szerzenia.

Kampania zdrowotna wojewódzka pt. „Bezpieczne wakacje” oraz „Bezpieczne ferie”

Celem programu było podniesienie poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego dzieci i młodzieży przebywających w placówkach wypoczynku letniego na terenie województwa opolskiego. Kampania skierowana była do organizatorów wypoczynku letniego, kierowników, wychowawców i pielęgniarek zatrudnionych w placówkach wypoczynku letniego oraz społeczności lokalnej.

Przeprowadzono pogadanki, spotkania i pokazy multimedialne na temat bezpieczeństwa podczas wypoczynku, w 30 placówkach (23 na terenie miasta Opola oraz 7 na terenie powiatu opolskiego) , dla 780 uczestników (689 – na terenie miasta Opola oraz 211 na terenie powiatu opolskiego).

W czasie spotkań poruszano następujące tematy: zatrucia grzybami, zatrucia pokarmowe, bąblowica, choroby odzwierzęce, ukąszenie przez żmije, choroby przenoszone przez kleszcze, profilaktyka tytoniowa, meningokoków, ograniczenie używania soli, zagrożenia wynikające z nadmiernego promieniowania ultrafioletowego, higiena osobista oraz bezpieczne zachowanie podczas wypoczynku zimowego.

Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych pt. „ARS, czyli jak dbać o miłość?”

Program realizowało 21 szkół ponadgimnazjalnych (18 na terenie miasta Opola oraz 4 na terenie powiatu opolskiego), edukacją objęto 580 odbiorców (391 na terenie miasta Opola oraz 189 na terenie powiatu opolskiego).

W ramach programu zorganizowano etap powiatowy konkursu „Szkoła wolna od używek”. Głównym celem konkursu była aktywna promocja i edukacja w zakresie profilaktyki uzależnień od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych. Zadanie konkursowe polegało na nagraniu i zmontowaniu filmu krótkometrażowego o tematyce dotyczącej profilaktyki uzależnień od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych. Na etapie powiatowym została zgłoszona jedna szkoła z miasta Opola.

Krajowy Program Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV .

Na przestrzeni października i listopada, dzięki współpracy z Urzędem Miasta Opola, 454 uczniów 19 opolskich szkół średnich wzięło udział w cyklu spotkań (warsztaty+ szkolenia) prowadzonych przez certyfikowaną terapeutkę uzależnień. Uczestników wyposażono w ogólną wiedzę dotyczącą HIV/AIDS, kształtowano postawy w kierunku empatii i solidaryzacji z zakażonymi. Wyposażono uczestników w umiejętności wykorzystania nabytej wiedzy w praktyce. Pogłębiono wiedze na temat ograniczania rozprzestrzeniania się zakażeń HIV.

Działania rozszerzono o konkurs na logo i hasło warsztatów i szkoleń. Zgłoszono 20 prac z placówek biorących udział w projekcie. Wyróżniono 10 prac.

Profilaktyczny program Podstępne WZW – Celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadgimnazjalnych wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu B i C, uświadomienie ryzyka zakażenia wirusami HBV i HCV oraz zagrożeń wynikających z zakażenia, wpojenie zasad profilaktyki w tym zakresie oraz pobudzenie do refleksji nad akceptacją osób już zakażonych. W programie brało udział w sumie 13 szkół ponadgimnazjalnych (10 na terenie miasta Opola oraz 3 na terenie powiatu opolskiego). Edukacją objęto 945 uczniów (782 na terenie miasta Opola oraz 163 na terenie powiatu opolskiego). W programie uczestniczyło 572 rodziców (489 z terenu miasta Opola oraz 83 z powiatu opolskiego).

Profilaktyczny program Znamię? - znam je - Celem programu, jest zwiększenie świadomości młodzieży na temat czerniaka – jednego z najbardziej agresywnych nowotworów skóry, zachęcenie do regularnego badania skóry oraz przestrzegania podstawowych zasad ochrony przez czerniakiem. W programie brało udział w sumie 12 szkół ponadgimnazjalnych (9 na terenie miasta Opola oraz 3 na terenie powiatu opolskiego). Edukacją objęto 976 uczniów (793 na terenie miasta Opola oraz 183 na terenie powiatu opolskiego). W programie uczestniczyło 633 rodziców (516 z terenu miasta Opola oraz 117 z powiatu opolskiego).

DZIAŁANIA DODATKOWE

(Re)akcja na drodze.

Akcja promująca bezpieczeństwo zdrowotne wśród kierowców. Zrealizowana wspólnie z Polskim Czerwonym Krzyżem oraz Policją. Zatrzymani do kontroli kierowcy, zamiast mandatu, otrzymywali instruktaż pierwszej pomocy. Ponadto mogli skorzystać z badania poziomu tlenu węgla w wydychanym powietrzu urządzeniem o nazwie smokerlyzer oraz za pomocą algogogli zobaczyć upośledzenia zmysłów występujące po spożyciu alkoholu. Edukacją objęto 93 kierowców.

Marzec miesiącem Dnia Kobiet.

Akcja zorganizowana wspólnie z Opolskim Centrum Onkologii w Opolu skierowana była do pracowników wybranych zakładów pracy. Uczestnikom spotkań przedstawiono film oraz prezentację multimedialną dotyczącą chorób piersi. Omawiano techniki samobadania piersi z wykorzystaniem ćwiczeń na fantomach. Edukacją objęto 331 pracowników z 13 zakładów pracy.

Z uwagi na duże zainteresowanie tematem akcja kontynuowana będzie w roku 2020.

Konkurs plastyczny „Bezpieczne lato, zdrowie na lata”.

Konkurs zrealizowany wspólnie ze Opolskim Stowarzyszeniem Pracowników Służb BHP. Celem konkursu była promocja bezpieczeństwa podczas wypoczynku letniego. Na konkurs nadesłano łącznie 110 prac plastycznych z szkół podstawowych (36 z terenu miasta Opola i 74 z powiatu opolskiego) z 24 placówek (9 z miasta Opola, 15 z powiatu opolskiego).

Podczas konferencji Służb BHP w Auli Politechniki Opolskiej, odbyło się uroczyste wręczenie nagród. Laureaci zostali nagrodzeni w 3 kategoriach wiekowych. Przyznano I, II, III miejsca oraz 4 wyróżnienia . Ceremonii wręczenia nagród towarzyszył mały wernisaż wszystkich prac zgłoszonych do konkursu.

ODDZIAŁ HIGIENY KOMUNALNEJ

Oddział Higieny Komunalnej prowadzi badania jakości wody w Zintegrowanym Systemie Badania Wody.

W Systemie tym realizowane są zadania w zakresie monitoringu **jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, badanie wody z kąpielisk i na pływalni.**

Monitoring jakości wody do spożycia w 2019 roku realizowany był na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U z 2017 r. Nr 2294). Przepis ten nakazuje prowadzenie monitoringu jakości wody podawanej do sieci przez przedsiębiorcę wodociągowego oraz z indywidualnych ujęć wody. Monitoring ten obejmuje m.in.:

- badania jakości wody pod względem mikrobiologicznym, fizykochemicznym i pod względem zawartości substancji promieniotwórczych oraz każdorazowo po wystąpieniu okoliczności mających wpływ na jakość wody (np. awarie, powodzie)
- przekazywanie Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu sprawozdań z badań pobranych próbek wody
- informowanie Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego oraz wójta (burmistrza, prezydenta) o przekroczeniach parametrów jakości wody określonych w rozporządzeniu wraz z przedstawieniem planowanych przedsięwzięć naprawczych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny na podstawie

- sprawozdań z wyników badań realizowanych według ustalonego harmonogramu, przekazywanych przez przedsiębiorstwa wodociągowe i właścicieli indywidualnych ujęć wody
- analizy podejmowanych działań naprawczych
- prowadzonego monitoringu własnego

wydawał okresowe oceny jakości wody, których odbiorcami są zarządzający wodociągiem oraz wójtowie gmin i burmistrzowie i prezydenci miast.

Oceny te zawierały informacje dotyczące spełnienia na danym terenie wymagań określonych w rozporządzeniu i służyły do przekazania właściwemu organowi samorządowemu informacji koniecznych do podjęcia działań mających na celu zaopatrzenia konsumentów w wodę o właściwej jakości.

Po zakończeniu roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny na podstawie w/w ocen wydaje obszarową ocenę jakości wody do spożycia wraz z szacowaniem ryzyka zdrowotnego konsumentów. Obszarową ocenę otrzymuje do wiadomości właściwy organ samorządu.

Prowadzone były również badania wody w instalacjach ciepłej wody użytkowej w wybranych obiektach, w których prowadzona jest całodobowa opieka i w których przebywają osoby o obniżonej odporności immunologicznej tj. w szpitalach i domach pomocy społecznej pod kątem stopnia skolonizowania instalacji bakteriami Legionella.

Od 2018 roku obowiązuje nowe Prawo wodne, które zorganizowanie kąpielisk obwarowało szeregiem obowiązków, kontroli i związaną z nimi koniecznością uzyskiwania pozwoleń:

- organu administracji samorządowej
  - zarządzającego wodami śródlądowymi
  - organu inspekcji sanitarnej
- oraz opinii specjalistycznej organizacji ratowniczej.

Takie umocowanie organizacji kąpieliska gwarantuje bezpieczeństwo techniczne, organizacyjne, jak i przede wszystkim sanitarne, osobom korzystającym z niego.

Zorganizowanie kąpieliska daje gwarancję zamieszczenia obiektu w ogólnokrajowym Serwisie kąpieliskowym, co jest darmową reklamą kąpieliska oraz miasta lub gminy i może przyczynić się na przyciągnięcie większej liczby turystów z kraju i zagranicy.

Jednocześnie nowa ustawa – Prawo wodne w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego osób korzystających z wód rekreacyjnych wprowadziła pojęcie „miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpeli”. Ma to na celu likwidację miejsc wykorzystywanych do kąpeli, z jednoczesnym zabezpieczeniem wyjątkowych sytuacji, w których konieczne będzie zorganizowanie formy rekreacji związanej z kąpielą. Wyjątkowość sytuacji może być związana z koniecznością np. zorganizowania zawodów, obozu czy też wydarzeń kulturalnych.

Nadzór nad pływalniami prowadzono zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015 r. Nr 2016) Przepis ten nakłada na zarządzającego obiektem obowiązek :

- prowadzenia bieżącej (codziennej) obserwacji wody i występujących zanieczyszczeń
  - systematycznego nadzoru pracy urzędów i rejestrowania wyników pomiaru jakości wody w zakresie wymienionych parametrów
  - systematycznych i udokumentowanych badań jakości wody, prowadzonych zgodnie z harmonogramem ustalonym z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym .
- Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny dokonuje zbiorczej rocznej oceny, poprzez analizę otrzymanych od zarządzającego pływalnią wyników oraz wyników wykonywanych przed wydaniem tej oceny. Natomiast zarządzający ma obowiązek wydać komunikat, w którym informuje korzystających z pływalni o jakości wody.

Informacja o stanie sanitarnym miasta Opola

Nadzór nad jakością wody do spożycia

W 2019 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Opolu w ramach monitoringu bezpieczeństwa sanitarnego prowadził badania jakości wody w wodociągu publicznym, kontrolował jego stan techniczny oraz gromadził i analizował otrzymywane sprawozdania z prowadzonych wewnętrznych kontroli jakości wody . Wszystkie badania wody prowadzone były zgodnie z zakresem i terminami zatwierdzonymi przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Opolu.

Wodociąg ten jest zarządzany przez Wodociągi i Kanalizacje Sp. z o.o. w Opolu.

W 2019 roku woda przeznaczona do spożycia w sieci wodociągowej miasta Opola spełniała wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Również stan techniczny stacji uzdatniania wody w Zawadzie i Grotowicach nie budził zastrzeżeń. Kwartalne oceny jakości wody były przesyłane do wiadomości samorządom lokalnym, na teren których woda była dostarczana oraz dla Prezydenta Miasta Opola.

Na terenie miasta Opola działa ujęcie lokalne przy Uniwersyteckim Szpitalu Klinicznym przy ul. Witosa (woda spełniała wymagania obowiązujących przepisów)

W 2019 roku przeprowadzono 15 kontroli związanych z kontrolą stanu technicznego oraz poborem próbek wody do badań, oraz pobrano 152 próbki do badań fizykochemicznych oraz do oznaczeń mikrobiologicznych.

W stosunku do ubiegłych lat nie stwierdza się zmian czy też uchybień w procesie dostarczania wody do spożycia mieszkańcom Opola.

Nadzór nad kąpieliskami

Na terenie miasta Opola działały w trakcie letniego sezonu w 2019 r. 2 **kąpieliska: Bolko, Malina.**

W całym sezonie letnim 2019 r. woda w w/w kąpieliskach nadawała się do kąpiel. Organizator kąpielisk – Urząd Miasta Opola zapewnił kąpiącym się ;

- możliwość korzystania z toalet (murowane na Bolko oraz kabiny TOI TOI na Malinie) oraz kontenery na śmieci
- kąpieliska i miejsca wykorzystywane okazjonalnie do kąpiel były oznakowane tablicami informacyjnymi o treści zgodnej z obowiązującym rozporządzeniem
- obiekty te były strzeżone przez ratowników,
- w sezonie przeprowadzono kontrole i wizje lokalne w/w obiektów, nie budziły one większych zastrzeżeń pod względem sanitarno-technicznym,
- przeprowadzono kontrole stanu sanitarno-technicznego plaż w sezonie letnim, plaże nie budziły zastrzeżeń pod względem sanitarno-technicznym

Nadzór nad basenami

Na terenie Opola znajduje się 6 basenów krytych: Wodna Nuta, Akwarium, przy Szkole Podstawowej Nr 5, Euromedyk, Aqua-Reh, oraz w hotelu Festival i 1 letni - Błękitna Fala, które są objęte nadzorem Inspekcji Sanitarnej.

Wymagania dotyczące zakresu badań oraz ich częstotliwości spełniane były przez zarządzających basenami miejskimi. Woda basenowa w większości w 2019 r. spełniała wymagania sanitarne. Miały miejsce przypadki wydania decyzji na poprawę jakości wody basenowej w zakresie parametrów mikrobiologicznych w Wodnej Nucie, w Akwarium i Euromedyku, które zostały natychmiast wykonane

W większości przypadków badania wody basenowej są wykonywane zgodnie z zakresem i harmonogramem przewidzianym w rozporządzeniu. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015 r. poz. 2016) w 2019 r wydano dla wszystkich pływalni krytych i letniej, znajdujących się w ewidencji, zbiorcze oceny roczne jakości wody. Oceny te umieszcza zarządzający pływalnią na widocznym miejscu w obiekcie i na stornie www.

W ubiegłym roku decyzje nakazowe dotyczące stanu technicznego wydane dla basenu Wodna Nuta oraz Akwarium zostały wykonane. Na pływalni Wodna Nuta wyremontowano ścianę przy szafkach w szatni oraz uzupełniono ubytki w kafelkach w saunie a w Akwarium poprawiono stan instalacji wentylacji w budynku, doprowadzono do odpowiedniego stanu sanitarnego ławki, kafle i sufit w szatni męskiej, poprawiono stan techniczny sufitu na parterze budynku pływalni. Basen kryty przy Publicznej Szkole Podstawowej nr 5 z Oddziałami Integracyjnymi im. K. Musioła, ul. Hubala 2, 45-267 Opole był wyłączony w II połowie 2019 r. z eksploatacji ze względu na prowadzone prace poprawiające techniczne wyposażenie.

Legionella

W 2019 roku nadal, tak jak w latach ubiegłych, zgodnie z przepisem rozporządzenia Ministra Zdrowia dot. jakości wody do spożycia przez ludzi, prowadzono stały nadzór nad jakością wody w instalacjach ciepłej wody użytkowej w budynkach, w których przebywają osoby o obniżonej odporności immunologicznej i które wymagają całodobowej opieki.

W mieście Opolu skontrolowano ciepłą wodę użytkową w 8 placówkach

(Uniwersytecki Szpital Kliniczny, Opolskie Centrum Onkologii, ul. Katowicka, Opole, Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Królowej Jadwigi w Opolu, Centrum Ginekologii, Położnictwa i Neonatologii ul. Reymonta w Opolu, ZOL ul. Prószkowska w Opolu, Centrum Opieki Paliatywnej „Betania” Plac Kościelny 2, Ośrodek Medyczny „Samarytanin” ul. Pużaka 11 w Opolu, Dom Opieki Zgromadzenia Córek Św. Kamila, ul. Opolska 30A, Opole). W 3 obiektach (Opolskie Centrum Onkologii, Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Królowej Jadwigi, Uniwersytecki Szpital Kliniczny) konieczne było przeprowadzenie czyszczenia i termicznej dezynfekcji instalacji ciepłej wody użytkowej. Po wykonaniu działań naprawczych nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnej ilości pałeczek *Legionella sp.*

Stały nadzór nad jakością ciepłej wody w w/w placówkach, prowadzony przez Inspekcję Sanitarną uświadamia, że konieczne jest prowadzenie regularnych procesów dezynfekcji w instalacjach wewnętrznych obiektów.

Obiekty użyteczności publicznej.

Do tej grupy obiektów zalicza się obiekty usługowe, kultury, sportowe, wypoczynku, ustępy publiczne i ogólnodostępne, domy pomocy społecznej, hotele, zakłady kosmetyczne i fryzjerskie, dworce, przystanki, cmentarze i zakłady pogrzebowe itd.

W 2019 roku pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej było 657 obiektów użyteczności publicznej, w których przeprowadzono 198 kontroli. Stan sanitarno-techniczny w/w utrzymywał się na dobrym poziomie, podobnie jak w latach ubiegłych. Generalnie poprawia się świadomość właścicieli placówek o konieczności poprawiania stanu technicznego i sanitarnego w obiektach, w których prowadzą działalność usługową.

Obiekty sportowe (boiska, stadiony, hale sportowe), wykorzystywane są przez cały rok i prowadzony jest nad nimi bieżący nadzór. Są to placówki sprawnie zarządzane, w których nie stwierdzano uchybień sanitarnych.

Podczas kontroli Narodowego Centrum Polskiej Piosenki w Opolu, Opolskiego Teatru lalki i Aktora w Opolu oraz Centrum Wystawienniczo- Kongresowego w Opolu nie wykazano żadnych nieprawidłowości.

Również kontrolą bieżącą Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Opolu objęta jest baza noclegowa. Stan sanitarny tych obiektów nie wzbudzał zastrzeżeń. Stwierdzić również trzeba że w Opolu branża ta prężnie rozwija się.

Bezpieczeństwo sanitarne to między innymi właściwe utrzymanie czystości na placach i ulicach miasta. Sporym problemem jest brak uregulowanego postępowania dotyczącego dokarmiania ptactwa. Osoby dokarmiające ptaki wyrzucają na terenie publicznym resztki jedzenia, pieczywo czerstwe itp. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Opolu wiele razy sygnalizował problem, wnosząc propozycje zapisu o zakazie takiego działania do regulaminu utrzymania czystości i porządku w mieście Opolu. Brak takiego zakazu skutkuje bezkarnym zaśmiecaniem terenów publicznych w mieście oraz wzrostem liczby gołębi i wzrostem populacji szczurów. W ostatnim roku wyraźnie wzrosła liczba interwencji dotyczących bytowania szczurów w pobliżu siedzib ludzi. W każdym takim przypadku zawiadamiano właściciela terenu o konieczności zlikwidowania przyczyny bytowania gryzoni oraz przeprowadzenia dodatkowej deratyzacji. Niezbędnym byłoby ustalenie wspólnych terminów takich działań dla wspólnot mieszkaniowych i pozostałych właścicieli nieruchomości.

Inspekcja Sanitarna oprócz nadzoru nad wyżej wymienionymi obiektami prowadzi nadzór nad chowaniem zmarłych poprzez wydawanie pozwoleń na ekshumacje, na wywiezienie zwłok osoby zmarłej poza granice naszego państwa oraz opiniuje wnioski Prezydenta Miasta dotyczące sprowadzenia zwłok do Polski.

W 2019 roku wydano 61 decyzji zezwalających na ekshumację, 10 decyzji zezwalających na wywóz zwłok osób zmarłych poza obszar RP oraz 32 opinii w formie postanowienia dotyczących sprowadzenia zwłok bądź szczątków osób zmarłych poza granicami RP.

Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego w powiecie opolskim

Nadzór nad jakością wody do spożycia

W 2019 roku przeprowadzono 174 kontroli (techniczne, związane z oceną stanu technicznego i sanitarnego, z interwencjami oraz związane z poborem próbek wody do oznaczeń) wszystkich 27 wodociągów publicznych oraz 4 lokalnych oraz pobrano 463 próbki do badań fizykochemicznych i mikrobiologicznych.

Wodociągi, w których jakość wody uległa poprawie w stosunku do roku 2018

- wodociąg publiczny Roszkowice (przekroczony parametr: Mn), podjęte działania: modernizacja SUW, decyzja została wykonana

- wodociąg publiczny Tułowice (przekroczone parametry: Fe, mętność), podjęte działania: płukanie filtrów, decyzja została wykonana

Wodociągi, w których jakość wody w ciągu 2019 r. nie odpowiadała wymaganiom :

Lp	Wodociąg	Produkcja wody m ³ /d	Przekroczony parametr	Czas trwania przekroczenia (dni)	Podjęte działania	Ocena wg MZ 46
1	Karłowice	45	Zapach	17	Brak danych	Przydatna
2	Chróścice	1560	Mętność	55	Płukanie sieci	Przydatna
			Mętność	146	Płukanie sieci	
3	Brzezcie	620	Mętność	148	Brak danych	Przydatna
4	Kadłub Turawski	236	Bakterie grupy coli	4	Dezynfekcja, płukanie sieci	Przydatna
5	Kobylno	594	Mętność	50	Brak danych	Przydatna
			Mętność, Fe	32	Brak danych	Przydatna
6	Niemodlin	1230	Mętność	22	Brak danych	Przydatna
7	Roszkowice	140	Mętność, Fe	325	Sprawdzenie i naprawa urządzeń	Nieodpowiadająca wymaganiom Decyzja nakazowa do dnia 31.03.2020r.
8	Michałówek	173	Mętność, Fe	271	Sprawdzenie i naprawa urządzeń	Przydatna
9	Gracze	300	Fe	120	Sprawdzenie i naprawa urządzeń	Nieodpowiadająca wymaganiom Decyzja do dnia 31.03.2020r.

			Mn	55	Sprawdzenie i naprawa urządzeń	Nieodpowiadająca wymaganiom Decyzja do dnia 31.05.2020r.
10	Tułowice	725	Mętność	99	Brak danych	Przydatna
			Mętność	61	Brak danych	Przydatna
			Mętność	27	Brak danych	Przydatna
11	Prószków	3660	Ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C po 72 h	16	Płukanie i dezynfekcja sieci	Przydatna
			Bakterie grupy coli	40	Dezynfekcja	Przydatna
			Mętność, bakterie grupy coli	4	Dezynfekcja	Przydatna
12	Tarnów Opolski	1394	Mętność	59	Brak danych	Przydatna
			Odczyn	24	Brak danych	Przydatna
13	Daniec	1394	Mętność	46	Brak danych	Przydatna
			Mętność	51	Brak danych	Przydatna
14	Dębska Kuźnia	218	Mętność	39	Brak danych	Przydatna
			Ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C po 72 h	7	Płukanie i dezynfekcja sieci	Przydatna
			Bakterie grupy coli	10	Płukanie i dezynfekcja sieci	Przydatna
15	Niwki	19	Ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C po 72 h	6	Brak danych	Przydatna
			Odczyn	114	Brak danych	Przydatna
16	Ozimek ul. Polna	330	Mętność, ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C po 72 h	7	Brak danych	Przydatna
			Ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C po 72 h	13	Brak danych	Przydatna

17	Ozimek ul.Częstochowska	1099	Ogólna liczba mikroorgani zmów w 22°C po 72 h	13	Brak danych	Przydatna
18	Szczedrzyk	304	Mętność Fe Mętność Fe	123 20 74 6	Brak danych Płukanie sieci Brak danych Sprawdzenie poprawności działania systemu napowietrzania oraz płukanie układu uzdatniania wody Stacji Uzdatniania Wody	Przydatna Przydatna Przydatna Przydatna
19	Mnichus	162	Mn	15	Wymiana złoża. Postępowanie w toku	Przydatna
20	Biestrzynnik	148	Mętność	62	Brak danych	Przydatna
21	O.W. Niedźwiedz	4,50	Ogólna liczba mikroorgani zmów w 22°C po 72 h Zapach	15 136	Brak danych Brak danych	Przydatna Przydatna
22	Jezioro Duże w Turawie	33	Ogólna liczba mikroorgani zmów w 22°C po 72 h	13	Dezynfekcja i płukanie sieci	Przydatna
23	Więżenie w Turawie	Brak danych	Ogólna liczba mikroorgani zmów w 22°C po 72 h Ogólna liczba mikroorgani zmów w 22°C po 72 h	8 32	Dezynfekcja i płukanie sieci Dezynfekcja i płukanie sieci	Przydatna Przydatna
24	Vitatherapy	Brak danych	Ogólna liczba mikroorgani zmów w 22°C po 72 h	11	Brak danych	Przydatna

Oceniając prowadzenie kontroli wewnętrznej przez przedsiębiorstwa wodociągowe stwierdzić należy :

- zarządcy wodociągów publicznych przeprowadzali pobory próbek wody zgodnie z przyjętym harmonogramem poborów na 2019 r., wyniki nie zawsze były przekazywane w terminach do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Opolu.
- właściciele i zarządcy ujęć lokalnych w znacznie gorszym stopniu realizowali kontrolę wewnętrzną, nie zawsze przeprowadzali obowiązujące badania wody, nie zawsze realizowali je zgodnie z harmonogramem i generalnie nie dostarczali wyników z badań wody w terminach przewidzianych w rozporządzeniu. Ponadto, nie informowali Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Opolu o zaistniałych przekroczeniach mikrobiologicznych lub fizykochemicznych w terminach określonych w rozporządzeniu.

Nadal w powiecie opolskim znajdują się niezwodociągowane przysiółki :

- w gminie Murów 3 (Kęszyce, Mańczok, Bożejów)
- w gminie Popielów 2 (Olszak, Biadaszka)
- w gminie Dąbrowa 4 (Narocka Kolonia, Odrzyca. Poręby, Wyrębiny)
- w gminie Komprachcice 1 (Gąsów)
- w gminie Ozimek 2 (Myślina, Wydzieracz)

Nadzór nad kąpieliskami

W sezonie letnim w 2019 roku na terenie powiatu działało:

- kąpielisko - Przystań Wodna w Siołkowicach Nowych
- kąpielisko Balaton w Dobrzenu Wielkim
- kąpielisko na Jeziorze Średnim w Turawie

Organizatorzy:

- zapewnili kąpiącym się możliwość korzystania z toalet oraz kontenery na śmieci,
- kąpieliska były oznakowane tablicami informacyjnymi o treści zgodnej z obowiązującym rozporządzeniem
- obiekty te były strzeżone przez ratowników, a miejsca wyznaczone do kąpieli były ogrodzone bojami
- w sezonie przeprowadzono kontrole i wizje lokalne w/w obiektów, nie budziły one zastrzeżeń pod względem sanitarno-technicznym,
- przeprowadzono kontrole stanu sanitarno-technicznego plaż w sezonie letnim, plaże nie budziły zastrzeżeń pod względem sanitarno-technicznym
- ścieki są odprowadzane do kanalizacji (Jezioro Średnie w Turawie), kontenerów WC firmy TOI TOI (Balaton w Dobrzenu Wielkim, Wodna Przystań w Siołkowicach Nowych). Ścieki z tych toalet są usuwane przez specjalistyczne firmy ze zbiorników znajdujących się w tych toaletach

W sezonie letnim 2019 r. nastąpił krótkotrwały zakwit sinic w wodzie na kąpielisku Przystań Wodna w Siołkowicach Nowych. Na jego powierzchni można było zaobserwować zielone „kłaczkę”, żółte smugi i pianę. Zakwit wody trwał pięć dni (01.07.2019 – 05.07.2019 r.). Przyczyną zakwitów wody mogły być wysokie temperatury powietrza, słaby wiatr, brak opadów, niewielkie mieszanie się słupa wody oraz dostępność soli biogennej – kąpielisko znajduje się na terenach rolniczych. Natomiast w próbkach wody pobranych przed sezonem z kąpieliska Balaton w Dobrzenu Wielkim stwierdzono przekroczenie mikrobiologiczne. Kąpiący zostali o tym fakcie poinformowani. Wydano negatywną ocenę jakości wody. Organizator kąpieliska wydał komunikat o zakazie kąpieli. Badania rekontrolne nie wykazały przekroczeń i kąpielisko otwarto zgodnie

z harmonogramem. W pozostałych kąpieliskach nie stwierdzono problemów związanych z jakością wody.

Nadzór nad basenami

W powiecie opolskim funkcjonują 3 pływalnie kryte, całoroczne (w Prószkowie przy Hotelu Arkas, w Chrzęstowicach przy Hotelu Tenis oraz w Tułowicach) oraz 2 baseny letnia (w Lipnie, w Suchym Borze przy Ośrodku Szkoleniowo-Wypoczynkowym).

W 2019 r. zostały wydane decyzje na złą jakość wody basenowej oraz na złą jakość ciepłej wody użytkowej w natryskach pod kątem *Legionella sp.* w:

- Basen kryty przy Hotelu Tenis w Chrzęstowicach - decyzja z dnia 28.01.2019r. nr HK.43281.11.4.2018.JF z terminem wykonania do 31.12.2019r. nakazująca doprowadzenie do odpowiedniej jakości wody w instalacji c.w.u. pod kątem *Legionella sp.*, decyzję wykonano,
- Basen odkryty w Lipnie koło Niemodlina – decyzja z dnia 02.08.2019r. nr HK.43281.1.4.2019.JF z terminem wykonania do 14.08.2019r. nakazująca doprowadzenie do odpowiedniej jakości wody w niecce pod kątem *Pseudomonas aeruginosa*, decyzję wykonano.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015r., poz. 2016) w 2019r. wydano dla pływalni znajdujących się w ewidencji, zbiorcze oceny roczne jakości wody. Nie wydano w/w ocen dla basenu w Lipnie, który nie spełnia definicji pływalni i nie podlega w/w rozporządzeniu. Pozytywne roczne oceny jakości wody wydano dla: basenu krytego w Hotelu Arkas w Prószkowie, basenu krytego przy Hotelu Tenis w Chrzęstowicach. Dla basenu odkrytego przy Ośrodku Wypoczynkowo-Szkoleniowym „Suchy Bór” wydano ocenę negatywną ze względu na brak przedstawienia przez zarządcę basenu wyników badań wody, co świadczy o braku nadzoru nad jakością wody w basenie.

Zły stan sanitarno-techniczny stwierdzono w następujących obiektach :

- basen odkryty w Lipnie koło Niemodlina – obowiązuje decyzja nakazowa z dnia 27.07.2015r. nr HK.43281.1.1.2015.AG z terminem wykonania do 30.06.2020r. dot. doprowadzenia do odpowiedniego stanu sanitarno-technicznego dna niecki basenowej.
- basen odkryty przy Ośrodku Szkoleniowo-Wypoczynkowym „Suchy Bór” w Suchym Borze – decyzja nakazowa z dnia 11.09.2018r. nr HK.43281.4.2.2018.AG-Z nakazująca:
  - wyposażyć chlorownię w apteczkę,
  - wyposażyć pracownika obsługującego chlorator w ubrania ochronne,
  - doprowadzić do odpowiedniego stanu sanitarnego toalety przy basenie,
  - wprowadzić kosze na śmieci do gromadzenia zużytego papieru toaletowego,
  - doprowadzić do odpowiedniego stanu sanitarno-technicznego brodziki pryszniców przy nieckach basenowych, zamieścić na tablicy informacyjnej regulamin basenu, aktualną ocenę roczną oraz aktualne wyniki z badań wody, prowadzić badania jakości wody basenowej zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015 r., poz. 2016), w terminie **do 15.05.2019r.**

nie została wykonana i w dniu 24.07.2019r. wystawiono tytuł wykonawczy, natomiast w dniu 13.08.2019r. nałożono grzywnę w celu przymuszenia i nakazano wykonanie decyzji do dnia 31.08.2019 r. W związku z tym, że zamknięto basen przed nadanym terminem sprawdzenie wykonania w/w nakazów będzie miało miejsce przed sezonem w 2020 roku.

Obiekty użyteczności publicznej

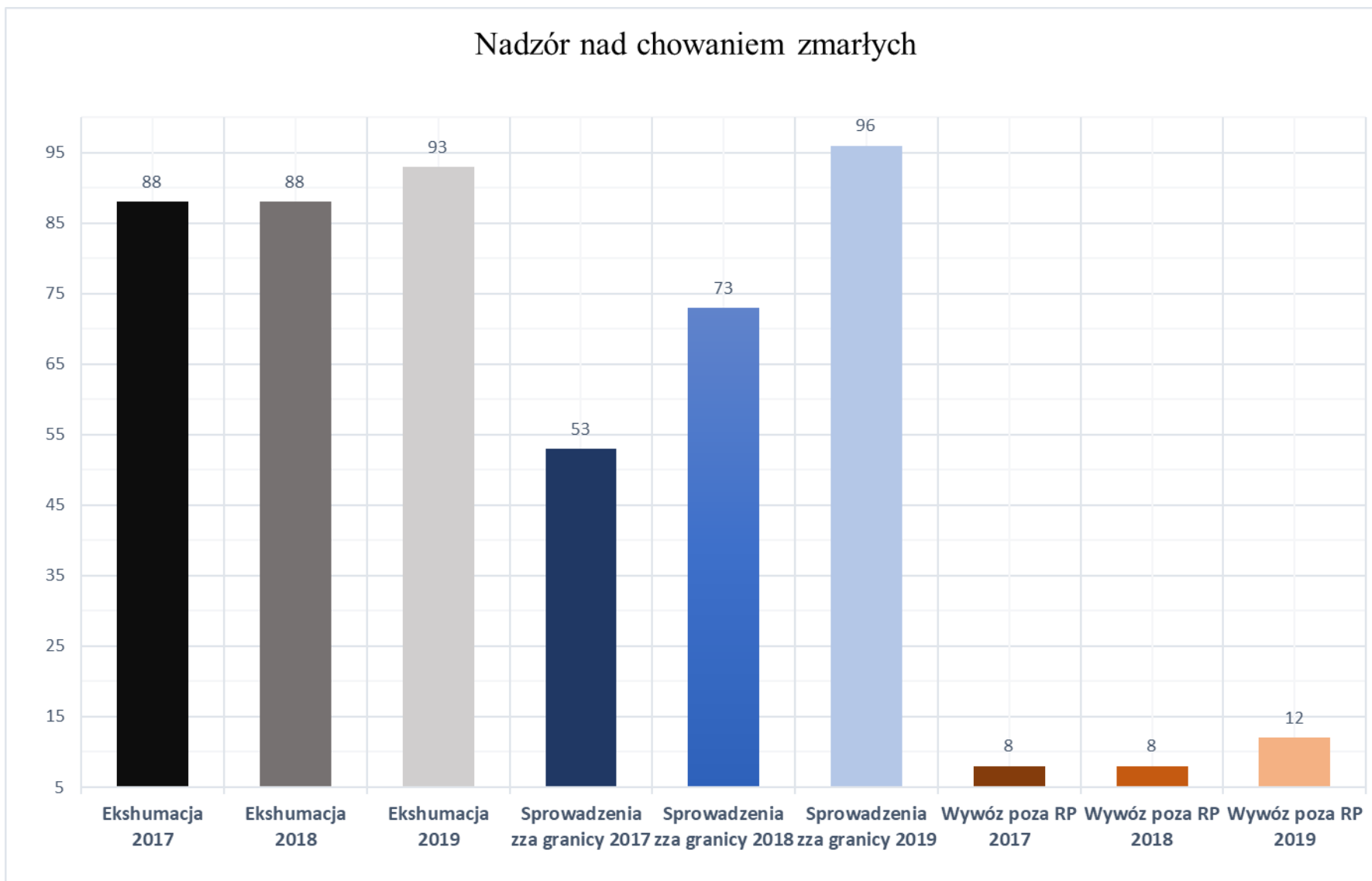
Do tej grupy obiektów zalicza się obiekty usługowe, kultury, sportowe, wypoczynku, służby zdrowia, ustępy publiczne i ogólnodostępne, domy pomocy społecznej, hotele, zakłady kosmetyczne i fryzjerskie, dworce, przystanki, cmentarze i zakłady pogrzebowe itd.

W 2019 roku pod nadzorem Inspekcji Sanitarnej było 231 obiektów użyteczności publicznej na terenie powiatu opolskiego. Skontrolowano 67 obiektów. Nie wnosi się uwag do bieżącego utrzymania czystości w tej grupie obiektów. Opierając się na wynikach kontroli przeprowadzonych w 2019 r. oraz porównując z latami ubiegłymi stwierdza się, że właściciele obiektów stale dążą do poprawy warunków w nich panujących, wykorzystując zarówno środki własne jak i dotacje unijne. Obiekty utrzymane są na właściwym poziomie, nie odnotowano większych problemów z egzekwowaniem utrzymania odpowiedniego stanu sanitarno-technicznego. Szczególnie dotyczy to obiektów, które cieszą się popularnością osób wypoczywających na terenie naszego powiatu.

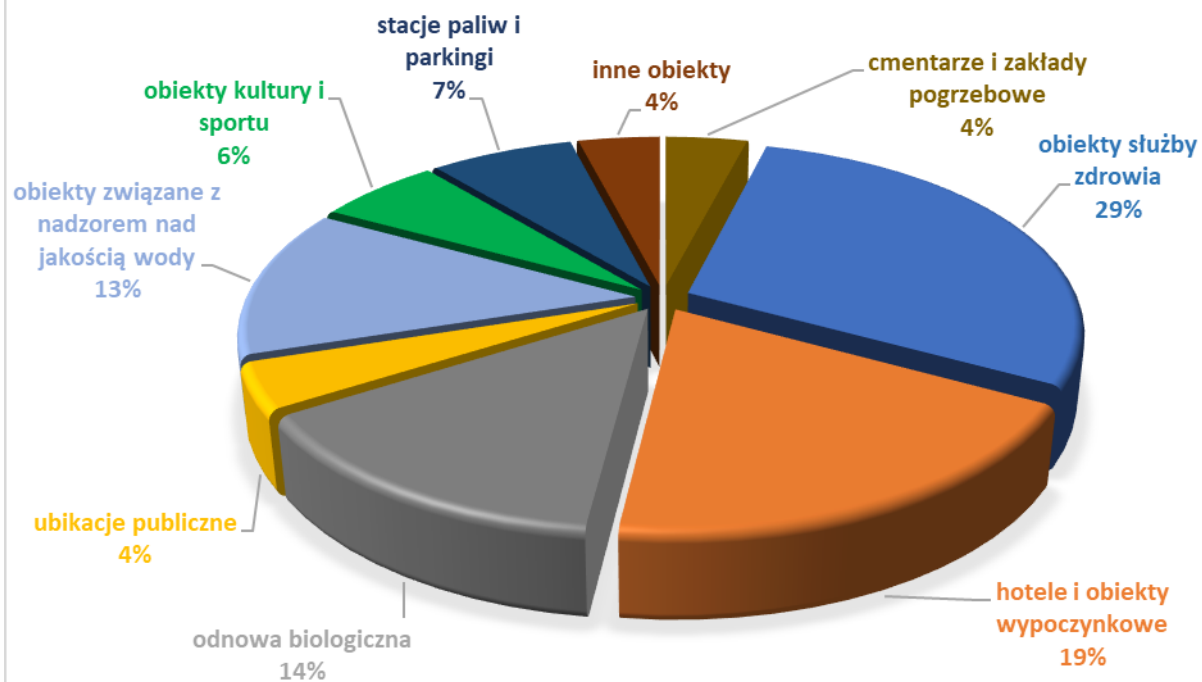
Inspekcja Sanitarna oprócz nadzoru nad wyżej wymienionymi obiektami prowadzi nadzór nad chowaniem zmarłych poprzez wydawanie pozwoleń na ekshumacje, na wywiezienie zwłok osoby zmarłej poza granice naszego państwa oraz opiniuje wnioski Starosty dotyczące sprowadzenia zwłok do Polski.

W roku 2019 wydano dla mieszkańców powiatu opolskiego 25 decyzji zezwalających na ekshumację, 2 decyzje pozwalające na wywóz zwłok osób zmarłych za granice RP oraz wydano 64 opinie w formie postanowienia dot. sprowadzenia zwłok lub szczątków do kraju.

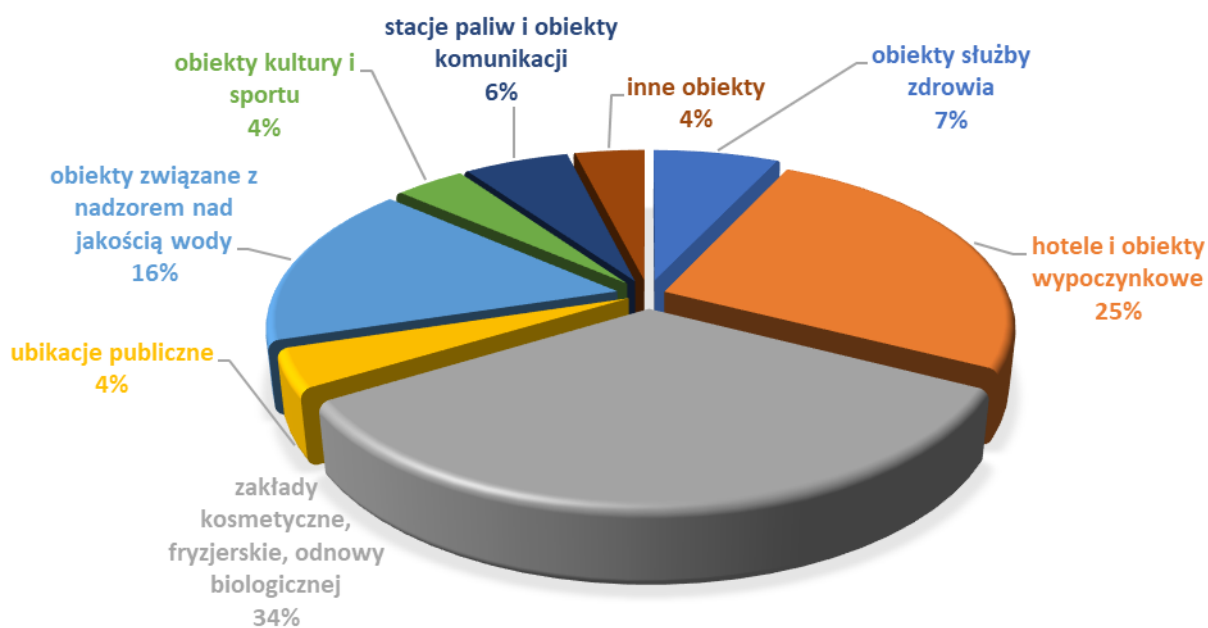
Nadzór nad chowaniem zmarłych

Działalność kontrolna w 2018 r.

Działalność kontrolna w 2019 r.

ODDZIAŁ HIGIENY ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

Do głównych zadań Oddziału Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku należy nadzór nad bezpieczeństwem żywności produkowanej i wprowadzanej do obrotu na terenie miasta Opole i powiatu opolskiego.

Realizując powyższe zadania pracownicy oddziału HŻ przeprowadzają urzędowe kontrole żywności w nadzorowanych zakładach w celu sprawdzenia, czy przedsiębiorstwa przestrzegają wymagań określonych w odpowiednich przepisach prawa żywnościowego.

Ponadto pracownicy oddziału prowadzą również inne czynności, które mają związek z zapewnieniem bezpieczeństwa żywności, a mianowicie:

- przeprowadzają graniczne kontrole żywności lub materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością sprowadzanych na terytorium Unii Europejskiej z krajów trzecich;
- przeprowadzają szereg kontroli doraźnych związanych z pojawieniem się w obrocie żywności mogącej stwarzać zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi;
- przeprowadzają doraźne kontrole w zakładach w związku ze zgłaszanymi przez konsumentów interwencjami na nieprawidłowy stan sanitarny lub niezachowanie zasad higieny w zakładach produkujących lub wprowadzających żywność do obrotu;
- prowadzą ocenę sposobu żywienia dzieci i młodzieży w placówkach oświatowych;
- kontrolują poprawność oznakowania artykułów spożywczych wprowadzanych do obrotu;
- pobierają próbki do badań laboratoryjnych celem sprawdzenia czy środki spożywcze spełniają wymagania;
- przeprowadzają ocenę procedur i dokumentacji z zakresu GHP i GMP w nadzorowanych zakładach jak również oceniają wdrożony system HACCP pod kątem zapewnienia bezpieczeństwa żywności;
- prowadzone są również działania mające na celu wyeliminowanie z rynku kosmetyków, które zostały wprowadzone do obrotu bez przeprowadzenia pełnej procedury rejestracyjnej.
- kontrola legalności żywności wprowadzanej do obrotu przez internet.

Ważnym elementem kontroli stał się w ostatnich latach nadzór nad prawidłowością oznakowania suplementów diety. W ramach powyższego prowadzone są w trakcie roku kontrole występowania w obrocie w/w środków spożywczych oraz oceny znakowania powyższych środków spożywczych, jak również kontrole składu i badania laboratoryjne produktów.

W uzasadnionych przypadkach, w razie stwierdzenia w nadzorowanych zakładach nieprawidłowości, prowadzone jest postępowanie administracyjne zmierzające do doprowadzenia zakładów do odpowiedniego stanu sanitarnego.

Ważnym elementem pracy jest przeprowadzanie kontroli związanych z zamiarem uruchomienia działalności przez nowo otwierane zakłady tzn. kontroli w zakładach nowo otwieranych i wydawanie decyzji zatwierdzających zakłady do prowadzenia działalności. W związku z powyższym kontrole te są prowadzone poza ustalonym planem kontroli i realizowane na bieżąco w ramach wpływania wniosków. W 2019 roku zatwierdzono 295 zakłady.

Szczegółowe dane dotyczące prowadzonych działań przedstawione są poniżej:

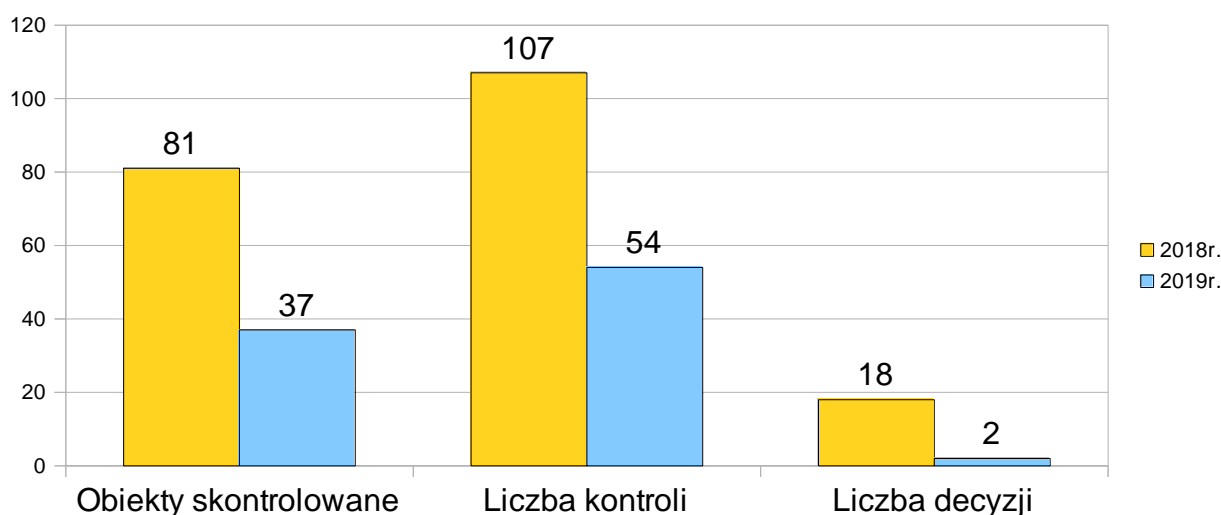
W roku 2019 nadzorem sanitarnym w mieście Opolu i powiecie opolskim objęto ogółem 1105 zakładów żywnościowo – żywieniowych:						
	Liczba obiektów skontrolowanych	Liczba kontroli	Wydano decyzji administracyjnych	Nałożono mandatów	Kwota	Liczba próbek
1. Zakłady produkcji żywności	37	54	2	0	0 zł	103
2. Zakłady wprowadzające żywność i przedmioty użytku do obrotu	645	801	67	13	2050 zł	248
3. Zakłady żywienia zbiorowego	396	425	32	10	2300 zł	21
4. Środki transportu	27	27	0	0	0 zł	0
5. Ogółem	1105	1307	101	23	4350 zł	372

1. PRODUKCJA ŻYWNOŚCI

Do tej grupy zakładów należą między innymi: wytwórnie lodów, automaty do lodów, piekarnie, ciastkarnie, przetwórnice owocowo – warzywne, młyny i inne wytwórnie żywności.

W roku sprawozdawczym skontrolowano 37 obiektów, w których przeprowadzono 54 kontrole.

W obiektach, w których stwierdzono zaniedbania sanitarno – higieniczne wydano 2 decyzje w celu poprawy stanu sanitarno-technicznego. W zakładach produkcji żywności do badań laboratoryjnych pobrano 103 próbki środków spożywczych.

Do najczęściej stwierdzanych uchybień w tej grupie obiektów należą:

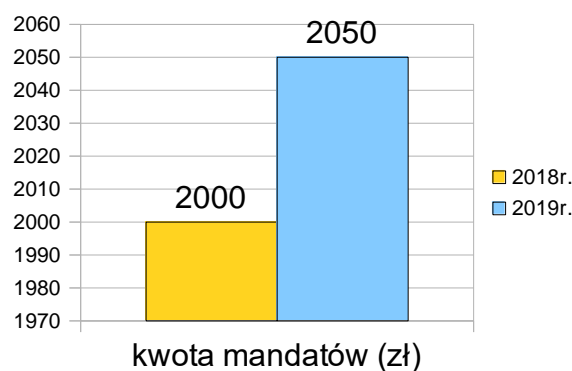
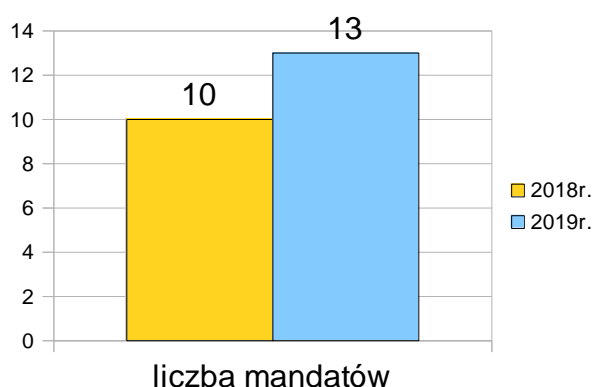
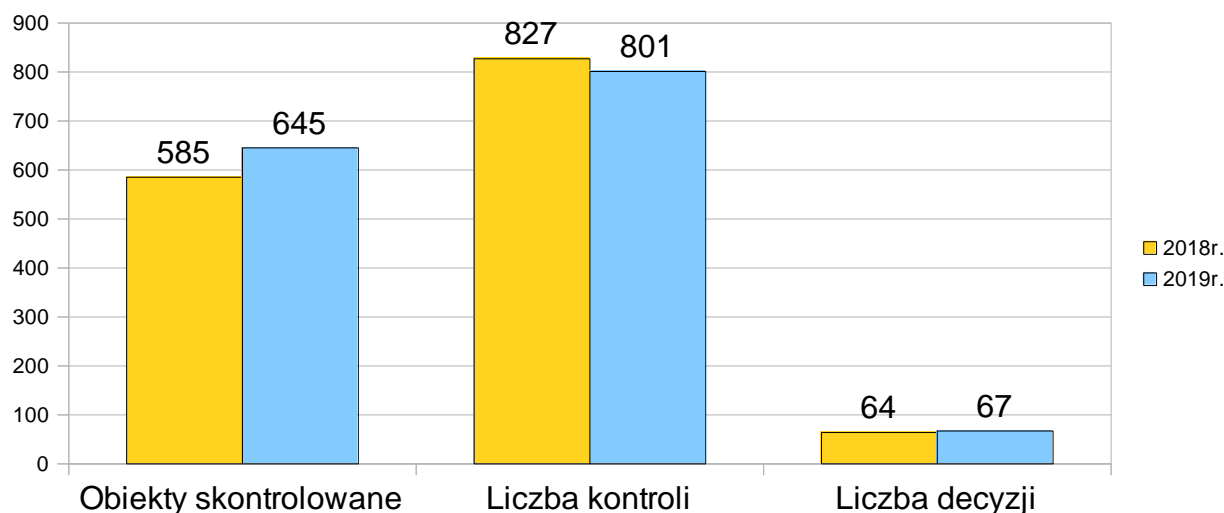
- zły stan techniczny pomieszczeń zakładu, głównie ścian, sufitów (ściany zniszczone, brudne, z odpryskami farby, sufity brudne, zawilgocone);
- drobny sprzęt produkcyjny zniszczony, uszkodzony;
- brak prowadzonej na bieżąco dokumentacji systemowych z zakresu dobrej praktyki higienicznej, produkcyjnej i systemu HACCP.

2. ZAKŁADY WPROWADZAJĄCE ŻYWNOSĆ I PRZEDMIOTY UŻYTKU DO OBROTU

Do tej grupy zakładów należą: sklepy spożywcze, kioski spożywcze, kioski na targowiskach, magazyny hurtowe i inne miejsca obrotu żywnością.

W roku sprawozdawczym skontrolowano 645 obiektów, w których przeprowadzono 801 kontroli.

W obiektach, w których stwierdzono zaniedbania sanitarno – higieniczne, zastosowano kary w postaci 13 mandatów karnych na kwotę 2050 zł, oraz wydano 67 decyzji administracyjnych. W zakładach wprowadzających żywność i przedmioty użytku do obrotu, do badań laboratoryjnych pobrano 248 próbek środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

Do najczęściej stwierdzonych uchybień zaliczyć należy:

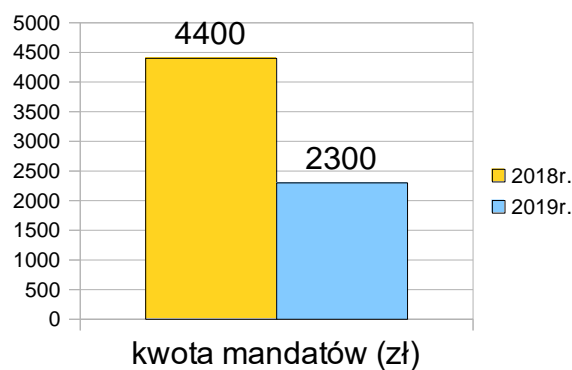
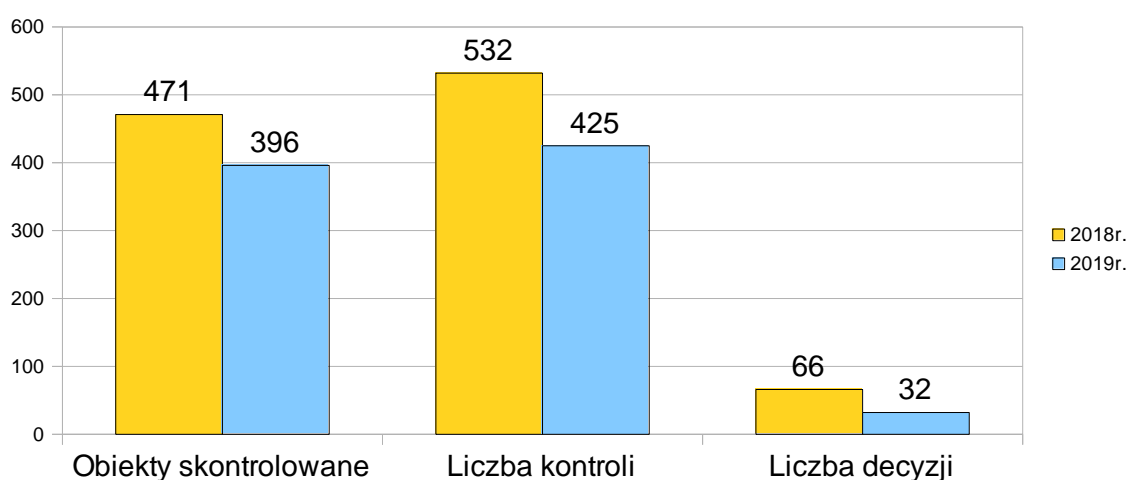
- wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia/dacie minimalnej trwałości, bez oznakowania,
- zły stan sanitarno - techniczny pomieszczeń (zniszczone ściany z odpryskami farby, ubytki tynku, wykwity pleśni, sufity zawilgocone, brudne, z wykwitami pleśni),
- posadzka podłogowa, sprządana niedokładnie,
- nieprawidłowe przechowywanie środków spożywczych (środki spożywcze przechowywane bezpośrednio na posadzce, brak segregacji asortymentowej, środki spożywcze wymagające obróbki wstępnej rozważane na jednej wadze, przechowywane niezgodnie z zaleceniami producentów);
- brak prowadzonej na bieżąco dokumentacji systemowych z zakresu dobrej praktyki higienicznej, produkcyjnej i systemu HACCP.

3. ZAKŁADY ŻYWIENIA ZBIOROWEGO

Do tej grupy obiektów zaliczamy: restauracje, bary, zakłady małej gastronomii (pjalnie piwa, fast – foody i smażalnie), bloki żywienia w szpitalach, bloki żywienia w domach opieki społecznej, bloki żywienia w domach dziecka, bloki żywienia w szkołach, przedszkolach, żłobkach, koloniach, na zimowiskach, stołówki pracownicze, stołówki studenckie, bufety przy zakładach pracy.

W roku sprawozdawczym skontrolowano 396 obiektów, w których przeprowadzono 425 kontroli.

W obiektach, w których stwierdzono zaniedbania sanitarno – higieniczne, zastosowano kary w postaci 10 mandatów karnych na kwotę 2300 zł, oraz wydano 32 decyzje w celu poprawy stanu sanitarno-technicznego. W zakładach żywienia zbiorowego, do badań laboratoryjnych pobrano 21 próbek środków spożywczych.

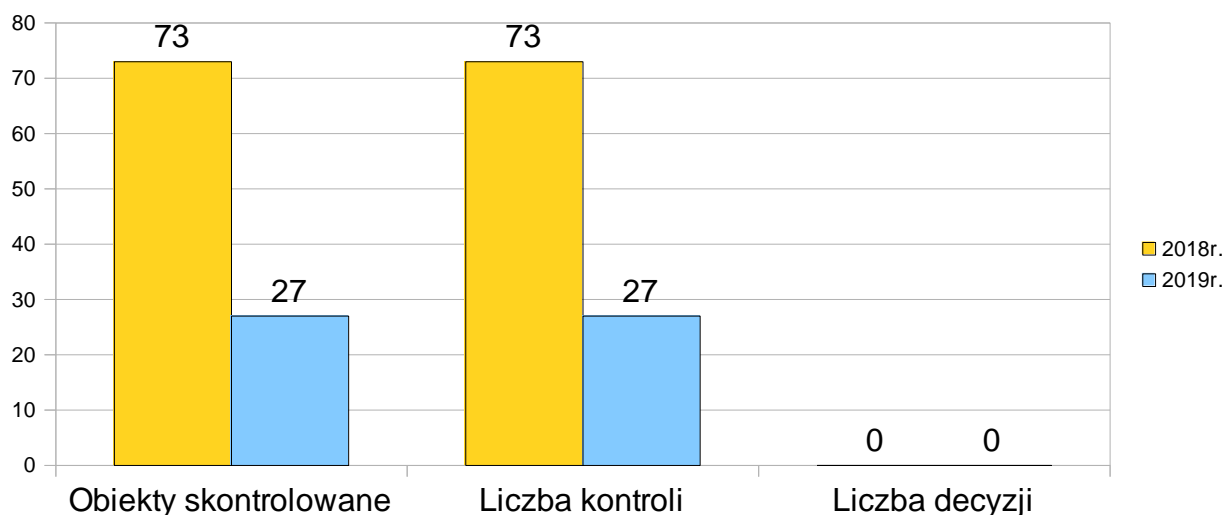

Najczęściej stwierdzane uchybienia to :

- brak czystości i porządku w pomieszczeniach produkcyjnych i magazynowych oraz sprzętu i urządzeń,
- brak segregacji w urządzeniach chłodniczych, nieprawidłowe przechowywanie surowców, wyrobów gotowych i środków spożywczych, brak oznakowania przechowywanych środków spożywczych,
- nieprawidłowe przechowywanie środków spożywczych, niezgodne z zaleceniami producentów,
- brudne, oszronione urządzenia chłodnicze,
- brak zabezpieczenia zakładu przed owadami,
- nieprawidłowo przechowywane naczynia i sprzęt kuchenny,
- brak odpowiedniego wyposażenia umywalek do mycia rąk,
- brak aktualnych orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych,
- brak do wglądu dokumentacji GHP/GMP, HACCAP lub w/w dokumentacja nie jest prowadzona na bieżąco (brak zapisów),

4. ŚRODKI TRANSPORTU ŻYWNOŚCI

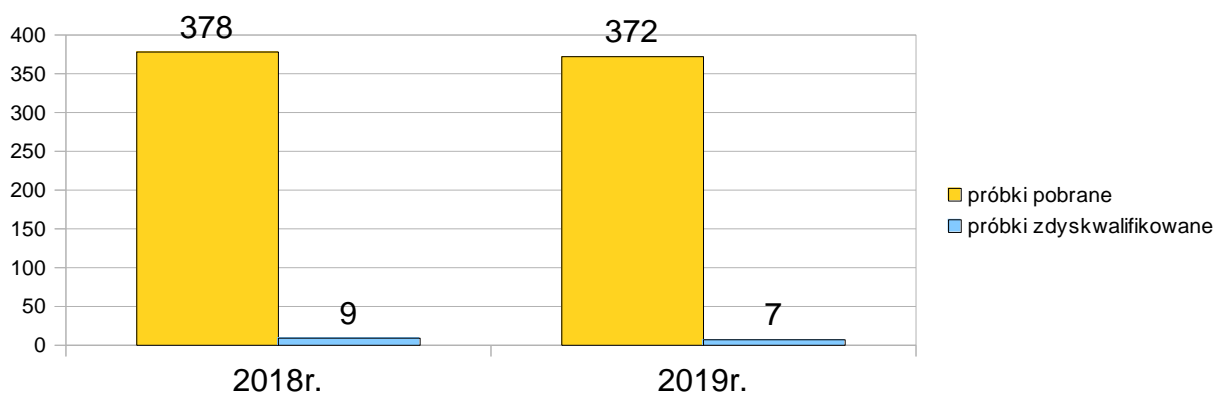
W 2019 roku skontrolowano 27 środków transportu przeznaczonych do przewozu środków spożywczych, w których przeprowadzono 27 kontroli. W trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości, w związku z powyższym nie nakładano na przedsiębiorców grzywien w drodze mandatu karnego jak również nie prowadzono postępowań administracyjnych zakończonych decyzją administracyjną.

5. PRÓBKI POBRANE W 2019 r.

W 2019 roku pobrano 372 próbki ogółem (U, U/M, M) do badań laboratoryjnych w tym

- w ramach urzędowej kontroli – 145 próbek,
- w ramach monitoringu – 28 próbek,
- w ramach urzędowej kontroli i monitoringu – 198 próbek,
- w ramach systemu pomiaru skażeń promieniotwórczych – 1 próbka.

Próbki pobrano w celu badania w następujących kierunkach:

- skażenia promieniotwórcze – 3 próbki (w tym w ramach systemu pomiaru skażeń promieniotwórczych 1 próbka),
- mikrobiologia – 210 próbek (w tym wymazy sanitarne 15 próbek, kosmetyk 1 próbka),
- zawartość substancji dodatkowych – 14 próbek,
- metale ciężkie – 16 próbek,
- WWA – 6 próbek,
- pozostałości pestycydów – 16 próbek,
- badania napromieniania żywności – 3 próbki,
- zawartość histaminy – 9 próbek,
- badanie organoleptyczne – 18 próbek,
- badanie środków spożywczych wzbogacanych – 1 próbka,
- mikotoksyny – 9 próbek (w tym alkaloidy sporyszu 2 próbki),
- GMO – 4 próbki,
- obecność związków polarnych w tłuszczach – 2 próbki,
- furan – 1 próbka,
- akryloamid – 1 próbka,
- 3MCPD – 13 próbek,
- gluten – 6 próbek,
- izomery trans kwasów tłuszczowych – 2 próbki,
- badanie wybranych parametrów w środkach spożywczych specjalnego przeznaczenia i suplementów diety – 21 próbek,
- azotany – 4 próbki,
- czystość substancji dodatkowych i substancji pomagających w przetwarzaniu – 2 próbki,
- substancje migrujące z materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością – 7 próbek,
- jod w soli – 2 próbki,
- cyjanowodór – 1 próbka,
- pozostałe parametry (kwas erukowy) – 1 próbka,
- oporność na środki przeciwdrobnoustrojowe u bakterii zoonotycznych i komensalnych - 2 próbki.

W 2019 roku zdyskwalifikowano 7 próbek, co stanowi 3,33% pobranych w powiecie opolskich próbek ogółem w 2019r. W stosunku do 2018r. liczna próbek kwestionowanych uległa zmniejszeniu.

Próbki zdyskwalifikowane:

1. 5 próbek środka spożywczego „Lody z automatu - mleczne” termin przydatności do spożycia 15.05.2019r. nr partii 14.05.2019r., pobrane do badania laboratoryjnego w dniu 14.05.2019r. w Kawiarni „Sopelek”, ul. 1 Maja 149B, Opole. W wyniku przeprowadzonych badań laboratoryjnych stwierdzono we wszystkich zbadanych pięciu próbkach produktu przekroczenie liczby Enterobacteriaceae określonej w Załączniku I, Rozdział 2, pkt. 2.2.8 Rozporządzenia Komisji (WE) nr 2073/2005 z dnia 15 listopada 2005r. w sprawie kryteriów mikrobiologicznych dotyczących środków spożywczych (Dz. Urz. UE L 338 z 22.12.2005, str.1 z póź. zm.). Zgodnie z w/w rozporządzeniem w wypadku niezadowolających wyników zakład podjął działania polegające na poprawie higieny produkcji. W związku z powyższym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Opolu wydał 1 decyzję finansową nakładającą na producenta opłatę za czynności wykonane w ramach urzędowej kontroli żywności.
2. 1 próbkę środka spożywczego „wątroba z kurczaka” wyprodukowanego przez firmę SuperDrob S.A., ul. Armii Krajowej 80, 05-480 Karczew, oznakowanego terminem przydatności do spożycia 11.10.2019 oraz numerem partii 27719 pobranej do badania laboratoryjnego w dniu 08.10.2019r. magazynie hurtowym Makro, ul. Partyzancka 84, 45-802 Opole. W wyniku przeprowadzonych badań laboratoryjnych stwierdzono obecność termofilnych Campylobacter. W związku z powyższym zgłoszono przedmiotowy produkt powiadomieniem informacyjnym zgodnie z procedurą do Krajowego Punktu Kontaktowego Systemu Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywienia Zwierząt (RASFF). Ponadto o stwierdzonych nieprawidłowościach poinformowano Powiatowego Lekarza Weterynarii w Otwocku pod nadzorem którego znajduje się producent przedmiotowego produktu. O wynikach badań zawiadomiono producenta przedmiotowego produktu oraz zakład, w którym produkt znajdował się w obrocie.
3. 1 próbkę środka spożywczego „filet z kurczaka świeży kl.A”, termin przydatności do spożycia: 11.10.2019r., nr partii: 27619, weterynaryjny numer identyfikacyjny: PL 14170501 WE, którego producentem jest firma SuperDrob S.A., ul. Armii Krajowej 80, 05-480 Karczew pobranej do badania laboratoryjnego w dniu 08.10.2019r. magazynie hurtowym Makro, ul. Partyzancka 84, 45-802 Opole. W wyniku przeprowadzonych badań laboratoryjnych stwierdzono obecność termofilnych Campylobacter. W związku z powyższym zgłoszono przedmiotowy produkt powiadomieniem informacyjnym zgodnie z procedurą do Krajowego Punktu Kontaktowego Systemu Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywienia Zwierząt (RASFF). Ponadto o stwierdzonych nieprawidłowościach poinformowano Powiatowego Lekarza Weterynarii w Otwocku pod nadzorem którego znajduje się producent przedmiotowego produktu. O wynikach badań zawiadomiono producenta przedmiotowego produktu oraz zakład, w którym produkt znajdował się w obrocie.
- 4.

6. WSPÓŁPRACA Z INNYMI INSTYTUCJAMI

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna prowadzi współpracę z Inspekcją Weterynaryjną w oparciu o zawarte porozumienie. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Opolu opracowuje roczne harmonogramy wspólnych kontroli obiektów znajdujących się pod wspólnym nadzorem.

Dwa razy w roku zgodnie z porozumieniem, przeprowadzana jest aktualizacja listy obiektów nadzorowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną i Inspekcję Weterynaryjną.

w roku 2019r. przeprowadzono 3 wspólne kontrole w następujących obiektach:

- „Hipermarket „Auchan”, ul. Sosnkowskiego 16 w Opolu – 1 wspólna kontrola.
- Nutricia Zakłady Produkcyjne Sp. z o.o., ul. Marka z Jemielnicy 1, Opole – 1 wspólna kontrola.
- Magazyn Piomar, ul. Światowida 16, Opole – 1 wspólna kontrola.

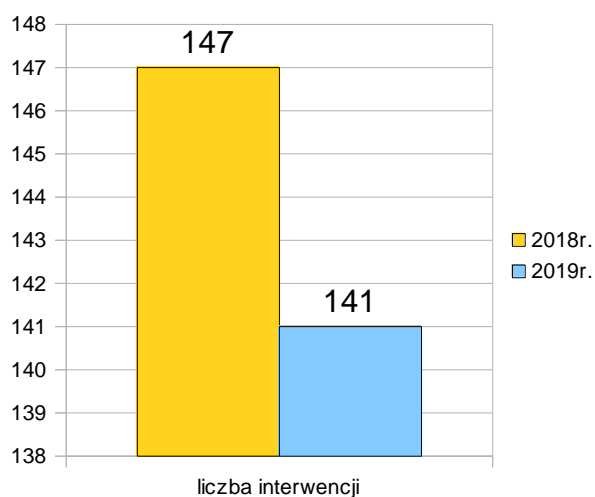
Ponadto w roku sprawozdawczym przeprowadzono 3 wspólne kontrole doraźne z Inspekcją Weterynaryjną na Jarmarku Świątecznym w Opolu zlokalizowanym na rynku oraz Targowisku „Cytrusek” w Opolu.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Opolu w roku sprawozdawczym przeprowadził również 5 wspólnych kontroli wspólnie z Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz 1 kontrolę wspólnie z Inspekcją Ochrony Środowiska, które dotyczyły zakładów produkcji pierwotnej.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Opolu w 2019r. nie prowadził żadnej kontroli z przedstawicielami Inspekcji Farmaceutycznej w zakładach podlegających nadzorowi IF.

7. INTERWENCJE

W związku z interwencjami konsumentów (są realizowane priorytetowo) oraz informacjami przesyłanymi z innych organów kontrolnych dotyczących niewłaściwej jakości środków spożywczych oraz niewłaściwego stanu sanitarno – higienicznego obiektów, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Opolu przeprowadził 141 kontroli, w wyniku których stan sanitarno – higieniczny uległ poprawie, a środki spożywcze złej jakości zdrowotnej zostały wycofane z obrotu. Wobec osób odpowiedzialnych za nieprawidłowy stan sanitarny zastosowano sankcje w postaci mandatów karnych w stosownych przypadkach wszczęto postępowanie administracyjne.

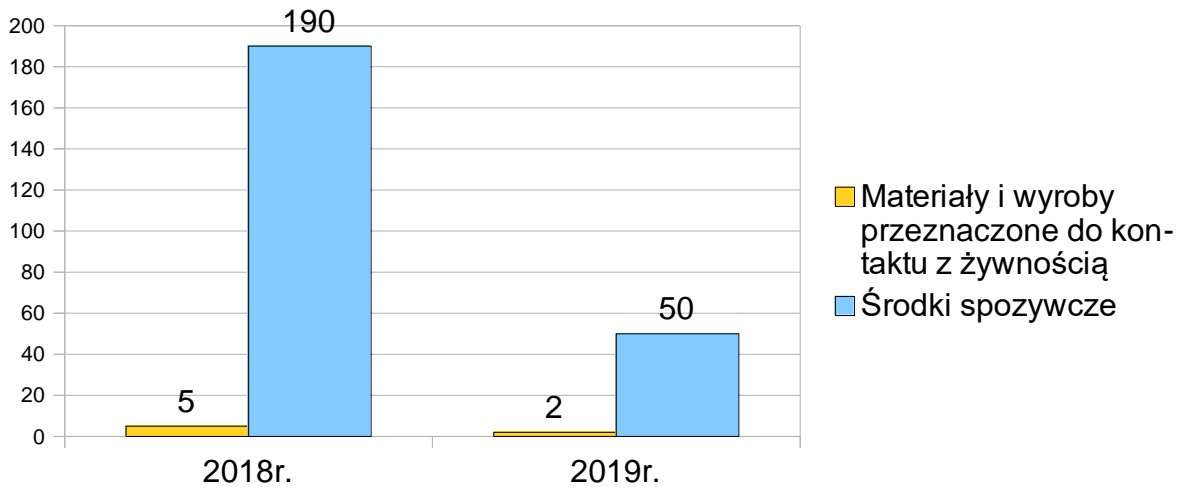

8. IMPORT I EXPORT

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Opolu sprawował także nadzór nad importem i eksportem środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością przeprowadzając kontrole i wydając świadectwa spełnienia wymagań zdrowotnych przez środek spożywczy / materiał lub wyrób przeznaczony do kontaktu z żywnością przekraczający granicę.

W roku sprawozdawczym w związku z granicznymi kontrolami sanitarnymi przeprowadzono 52 kontrole z czego 2 dotyczyły importowanych materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością, a 50 eksportowanych i importowanych środków spożywczych. Na podstawie przeprowadzonych kontroli wydano 52 świadectw spełnienia wymagań zdrowotnych .

9. ŚRODKI ZASTĘPCZE

W 2019r. nie stwierdzono, ani też nie otrzymywano żadnych informacji dotyczących działania stacjonarnych punktów wprowadzania do obrotu środków zastępczych na terenie powiatu opolskiego, jak również nie otrzymano żadnych informacji na temat osób prywatnych, które sprzedawały środki zastępcze zamieszkałym w Opolu lub na terenie powiatu opolskiego.

W roku 2019 nie przeprowadzono żadnej kontroli w związku ze stwierdzeniem bądź podejrzeniem wprowadzania do obrotu środków zastępczych. Prowadzony monitoring stron internetowych nie wykazał aby strony oferujące środki zastępcze były prowadzone przez podmioty lub przez osoby zamieszkałe w Opolu lub na terenie powiatu opolskiego.

ODDZIAŁ EPIDEMIOLOGII

POWIAT GRODZKI OPOLSKI za 2019 rok

Główny kierunek działania Oddziału Epidemiologii to:

1. nadzór nad sytuacją epidemiologiczną chorób zakaźnych oraz ich profilaktyka,
2. bieżący monitoring nad gospodarką preparatami szczepionkowymi i wykonawstwem szczepień ochronnych,
3. nadzór nad placówkami służby zdrowia.

Zaplanowano:

- 6 kontroli w placówkach typu zamkniętego, wykonano 10
- 23 kontrole punktów szczepień, wykonano 22
- 143 kontroli w prywatnych placówkach, wykonano 144 kontroli
- 39 kontroli w placówkach leczenia ambulatoryjnego, wykonano 50
- 11 innych kontroli, wykonano 10
- 2 kontrole posesji, wykonano 2
- 1 kontrole zakładów DDD, wykonano 1.

Ponadto :

- w przypadku chorób zakaźnych przeprowadzono 788 dochodzeń epidemiologicznych,
- zarejestrowano 12 nosicieli pałeczek salmonella,
- objęto nadzorem 22 osoby z kontaktu z chorym/nosicielem wirusa HBV, HCV, HAV,
- wydano 3 opinie na wniosek strony,
- wydano 5 decyzji administracyjnych,
- wysłano pisma przypominające o obowiązku wykonania szczepień ochronnych w stosunku do środowisk uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych
- wystawiono 2 tytuły wykonawcze, 2 postanowienia oraz 4 upomnienia dotyczące uchylania się od wykonania obowiązku szczepień ochronnych.

Sytuacja epidemiologiczna

Sytuację epidemiologiczną w zakresie chorób zakaźnych ilustruje tabela nr 1.

**Analiza zachorowań na niektóre choroby zakaźne
zapadalność na 100 tysięcy mieszkańców
w powiecie grodzkim Opole w latach 2018-2019**

JEDNOSTKA CHOROBOWA	OPOLE		MIASTO I POWIAT OPOLE		WOJEWÓDZTWO OPOLSKIE		POLSKA	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019
SALMONELOZY-ZATR. POKARM.	31,2	26,5	46,9	26,2	28,7	22,9	25,9	24,1
KRZTUSIEC	3,9	3,1	2,4	3,2	1,2	2,1	4,0	4,2
SZKARLATYNA-(PŁONICA)	72,5	55,4	57,6	38,9	44,5	45,4	48,9	54,2
INWAZYJNA CHOROBA <i>Neisseria meningitidis</i>	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,3	0,5	0,5
INWAZYJNA CHOROBA <i>Streptococcus pneumoniae</i>	7,0	3,1	6,0	5,2	3,6	4,7	3,5	4,0
INWAZYJNA CHOROBA <i>Haemophilus influenzae</i>	0,0	2,3	0,4	1,6	1,9	0,5	0,3	0,3
ZAPAL. OPON MÓZG-RDZEN.	29,6	14,8	25,9	12,7	15,3	7,2	6,4	5,4
BORELIOZA	68,6	66,3	65,2	67,9	70,2	79,9	52,4	53,7
OSPA WIETRZNA	506,1	671,6	524,2	612,6	500,5	478,7	389,3	469,9
RÓŻYCZKA	1,5	0,8	0,8	0,4	1,0	0,3	1,1	0,8
WZW TYP A	0,8	6,2	1,2	3,2	0,8	2,8	3,8	2,8
WZW TYP B	5,4	3,9	8,0	4,8	7,6	4,9	8,2	7,3
WZW TYP C	13,2	16,4	9,9	10,7	7,4	8,4	9,0	8,7
ODRA	0,8	31,2	0,8	23,8	0,9	8,1	0,9	3,9
ZAKAŻENIA HIV	11,7	12,5	6,3	6,7	2,6	2,8	3,5	5,6
ŚWINKA	14,8	3,9	8,7	3,6	6,6	4,6	4,1	3,5

Tabela nr 1 Analiza zachorowań na niektóre choroby zakaźne zapadalność na 100 tysięcy mieszkańców w powiecie grodzkim opolskim w latach 2018-2019

W 2019r. odnotowano wzrost wskaźników zapadalności na 100 tysięcy mieszkańców, na takie choroby jak: ospa wietrzna, wirusowe zapalenie wątroby typu A, wirusowe zapalenie wątroby typu C, odrę oraz nieznaczny wzrost zachorowań na HIV i inwazyjną chorobę haemophilus influenzae.

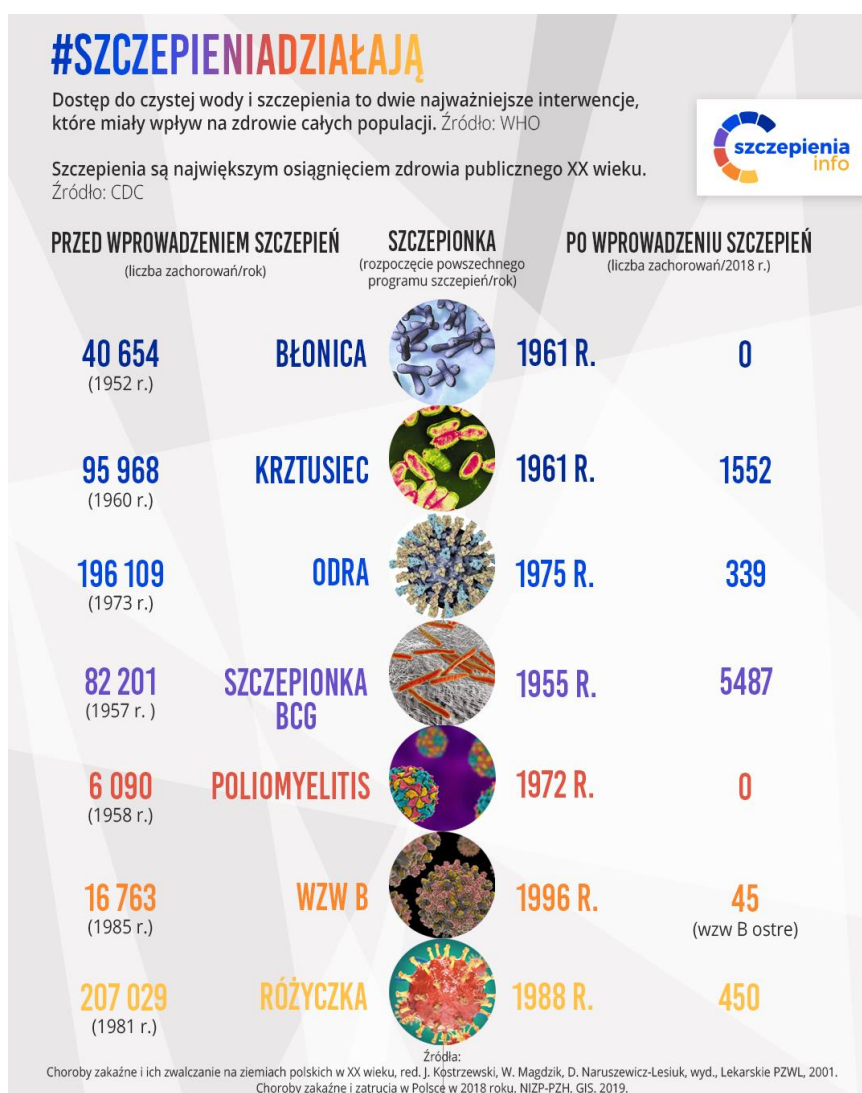
Nie odnotowano zachorowań na: inwazyjną chorobę meningokokową.

Natomiast spadek zachorowań odnotowano na salmonellozy, krztusiec, szkarlatynę, inwazyjną chorobę pneumokokową, zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych, boleriozę, różyczkę, wirusowe zapalenie wątroby typu B oraz świnka. Tabela nr 1.

Programy profilaktyczne w obszarze szczepień ochronnych.

W trakcie realizacji programu szczepień przeciwko wirusowi brodawczaka ludzkiego dla dziewczynek w 13 roku życia, zostało zaszczepionych 317 dziewczynek, a w wyniku kontynuacji rozpoczętego w październiku 2017r. programu bezpłatnego szczepienia p/grypie dla seniorów – w 2019r. zaszczepiono 2 235 osób.

Realizacja Programu Szczepień Ochronnych odgrywa istotną rolę w kształtowaniu zdrowia publicznego w kraju w obszarze zapobiegania występowania chorób zakaźnych i zapobiegania następstwom tych chorób. Na poniższej ilustracji widać jak istotną rolę w zmniejszeniu zachorowalności na wybrane choroby mają szczepienia ochronne.

Jest ona uzależniona od poziomu społecznej akceptacji prawnego obowiązku poddania się szczepieniom ochronnym, rzetelności działań lekarzy, pielęgniarek, położnych realizujących szczepienia obowiązkowe oraz działań organów administracji, w celu egzekwowania wykonania obowiązku szczepień przez osoby do tego prawnie zobowiązane.

Warunkiem osiągnięcia odporności w skali populacji jest wysoki odsetek zaszczepionych osób, (co najmniej 95%), co skutecznie zapobiega szerzeniu się zachorowań na choroby zakaźne nie tylko u osób szczepionych, ale poprzez przerwanie, w drodze uodpornienia, łańcucha epidemiologicznego, szerzenia się zakażenia, również u tych osób, które ze względu na przeciwskazania zdrowotne nie mogą być przeciw tym chorobom zakaźnym szczepione lub osób, które pomimo prawidłowo przeprowadzonego szczepienia nie wykształciły odporności immunologicznej.

W roku 2019 nadal obserwowano tendencję wzrostową dzieci nieszczepionych przeciw wybranym chorobom zakaźnym objętych obowiązkiem szczepień (na koniec 2016 – 490, na koniec 2017 – 565, na koniec 2018r. - 767, na koniec 2019r.-843 środowisk).

Obniżenie w kolejnych latach realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych może przynieść niekorzystne skutki zdrowotne w postaci wzrostu zachorowań na choroby zakaźne.

Analiza przyczyn nasilenia się tego zjawiska wskazuje, że najszybszy wzrost (nie licząc grupy najliczniejszej, która odmawia podania przyczyn niechęci do wykonania szczepień stanowiącej 66,429%) liczby osób uchylających się dot. osób pozostających pod wpływem ruchów antyszczepionkowych (30,36%), zaś w znikomym stopniu dotyczy osób wyrażających obawy związane z wystąpieniem w przeszłości u nich lub u ich dzieci niepożądanego odczynu poszczepiennego (0,11%).

Aktualna sytuacja epidemiologiczna chorób, przeciwko którym prowadzone są szczepienia ochronne, jest dobra, niemniej jednak wzrost zachorowań na odrę odnotowano w znacznej mierze u osób nieszczepionych.

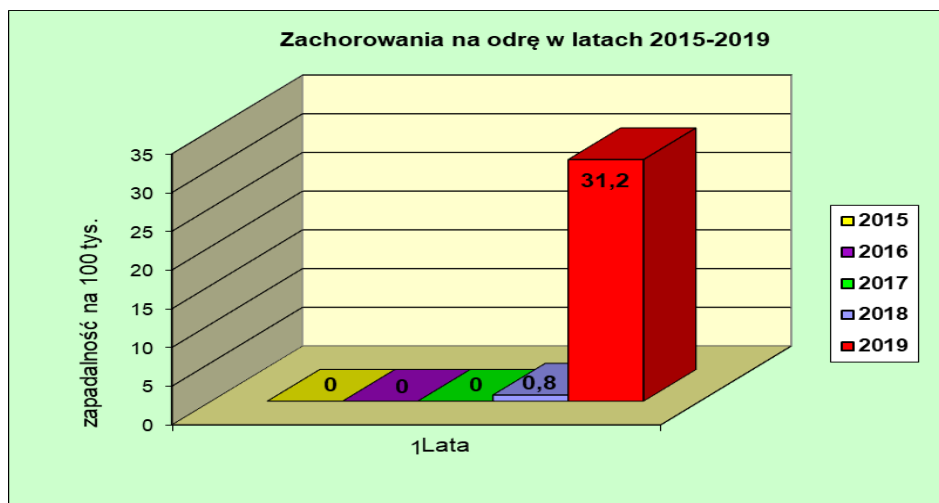
Co kilka lat występują tzw. epidemie wyrównawcze (to cykliczne występowanie wzrostu liczby zachorowań) lub w ciągu roku sezonowe wzrosty liczby zachorowań.

W 2019 roku, jak w Polsce, tak i na terenie tut. Stacji wystąpił wzrost zachorowań na odrę. Osoby chore niosą wysokie ryzyko przeniesienia zachorowań na osoby, które nie były wcześniej szczepione lub jej wcześniej nie przechorowały. Stosowanie szczepień ochronnych ma zasadnicze znaczenie w zapobieganiu zachorowaniom na odrę i ze względu na wysoką zaraźliwość choroby oraz jej przenoszenie się drogą powietrzną nie może być zastąpione jakimikolwiek środkami ochrony.

Zgodnie z PSO na 2019 rok, szczepieniu podlegają dzieci w 13-15 miesiącu życia oraz w 6 i w 10 roku życia i są obowiązkowe dla dzieci i młodzieży, które nie ukończyły 19 roku życia.

W 2019 roku na terenie powiatu grodzkiego zgłoszono 69 przypadków podejrzeń zachorowania z czego potwierdzono 40 przypadków zachorowań na odrę (wykres nr.1). W grupie potwierdzonych przypadków 7 dotyczyło pracowników służby zdrowia.

Pracownicy Inspekcji Sanitarnej podejmowali stosowne działania w celu przerwania transmisji zakażeń.

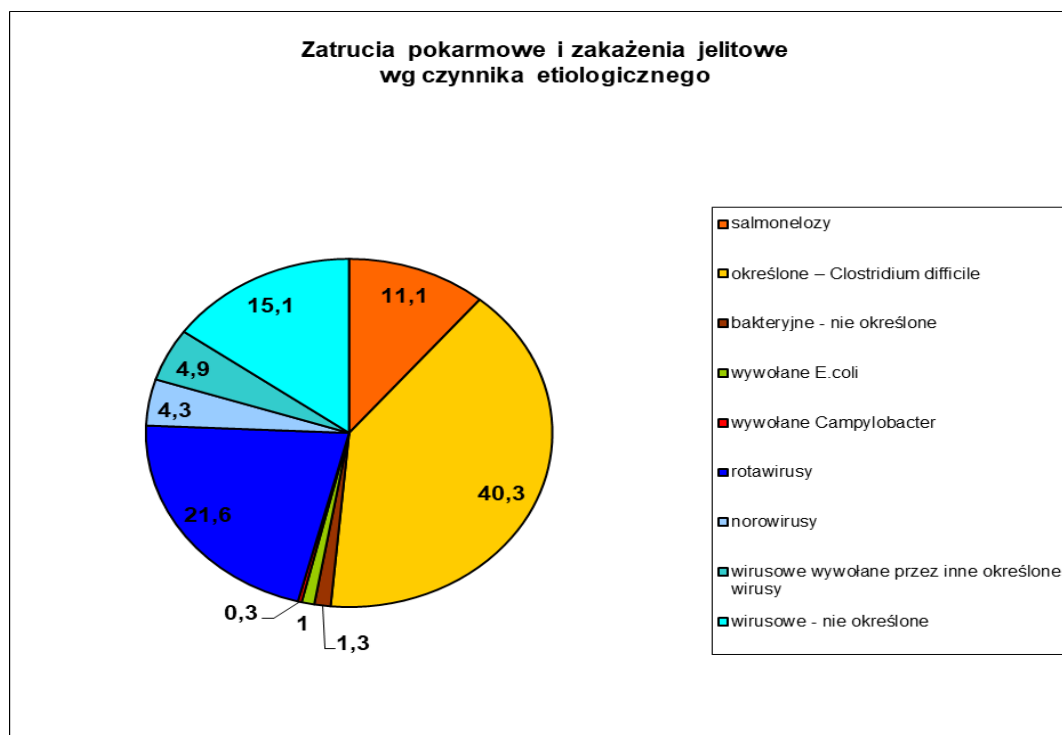
Wykres nr 1 Zachorowania na odrę w latach 2015-2019 w powiecie grodzkim Opole

W 2019 roku rozkład czynnika wywołującego zakażenia jelitowe, kształtują się podobnie jak w roku ubiegłym tj. z przewagą zakażeń bakteryjnych (53,9% w 2018r. i 54,1% w 2019r.) Wykres nr 2 i Tabela nr 2.

Biorąc pod uwagę czynniki bakteryjne nadal najczęściej zachorowań powoduje pałeczka Clostridioides difficile – 74,54% (w 2018r. 59%), następnie salmonellozy – 20,60 % (w 2018r. 27,8%) wśród wszystkich bakteryjnych zatruc i zakażeń pokarmowych.

W grupie wirusowych zakażeń jelitowych nadal najczęściej identyfikowane były rotawirusy – 47,14% (w 2018r. 37,4%,).

W 16,39% zatruc i zakażeń pokarmowych czynnik etiologiczny nie został wykryty.

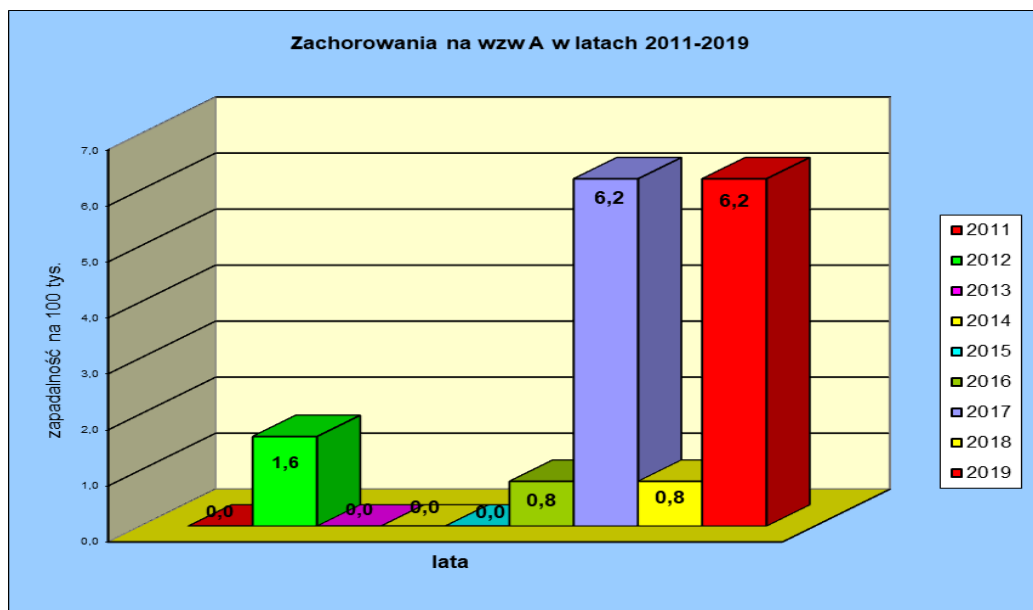

Wykres nr 2 *Zatrucia pokarmowe i zakażenia jelitowe wg czynnika etiologicznego w powiecie grodzkim Opole w 2019 roku.*

Zatrucia pokarmowe i zakażenia jelitowe wg czynnika etiologicznego		I.zach.	%
Ogółem		305	100
bakteryjne – 54,1%	salmonelozy	34	11,1
	określone – Clostridium difficile	123	40,3
	nie określone	4	1,3
	wywołane <i>E.coli</i>	3	1,0
	wywołane <i>Campylobacter</i>	1	0,3
wirusowe – 45,9%	rotawirusy	66	21,6
	norowirusy	13	4,3
	inne określone	15	4,9
	nieokreślone	46	15,1

Tabela nr 2 *Zatrucia pokarmowe i zakażenia jelitowe wg czynnika etiologicznego w powiecie grodzkim Opole w 2019 roku*

W porównaniu do 2018 roku obserwowano znaczący wzrost zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu A (wykres nr 3). WZW typu A od wielu lat w Polsce występowało sporadycznie (za wyjątkiem roku 2017), większość osób nie zetknęła się w ciągu życia z wirusem, a tym samym nie nabyła odporności. Z tego względu zachorowania mogą łatwo szerzyć się w populacji. Istnieje jednak skuteczna szczepionka przeciwko WZW A, która powoduje długotrwałą odporność na zakażenie. W 2019 roku wzrost zakażeń spowodowany był wystąpieniem dwóch ognisk zatruc pokarmowych w których łącznie było narażonych 8 osób, z tego zachorowało 5, wszystkie osoby chore były hospitalizowane.

Wykres nr 3 Zachorowania na wirusowe zapalenie wątroby typu A w latach 2011-2019 w powiecie grodzkim Opole

Nadzór epidemiologiczny nad grypą prowadzony jest przez cały rok, ze szczególnym wzmożeniem nadzoru wirusologicznego w okresie zwiększonej liczby zachorowań.

W 2019r. zdiagnozowano laboratoryjnie 7 przypadków zachorowań, w których potwierdzono obecność wirusa grypy.

W 2019r. okres występowania epidemicznych zachorowań na grypę i zachorowań grypopodobnych przypadał na I i IV kwartał roku. Zgodnie z tabelą nr 3 i wykresem nr 4, zapadalność na grypę na terenie działania tut. Stacji była rażąco niższa niż na terenie województwa czy Polski.

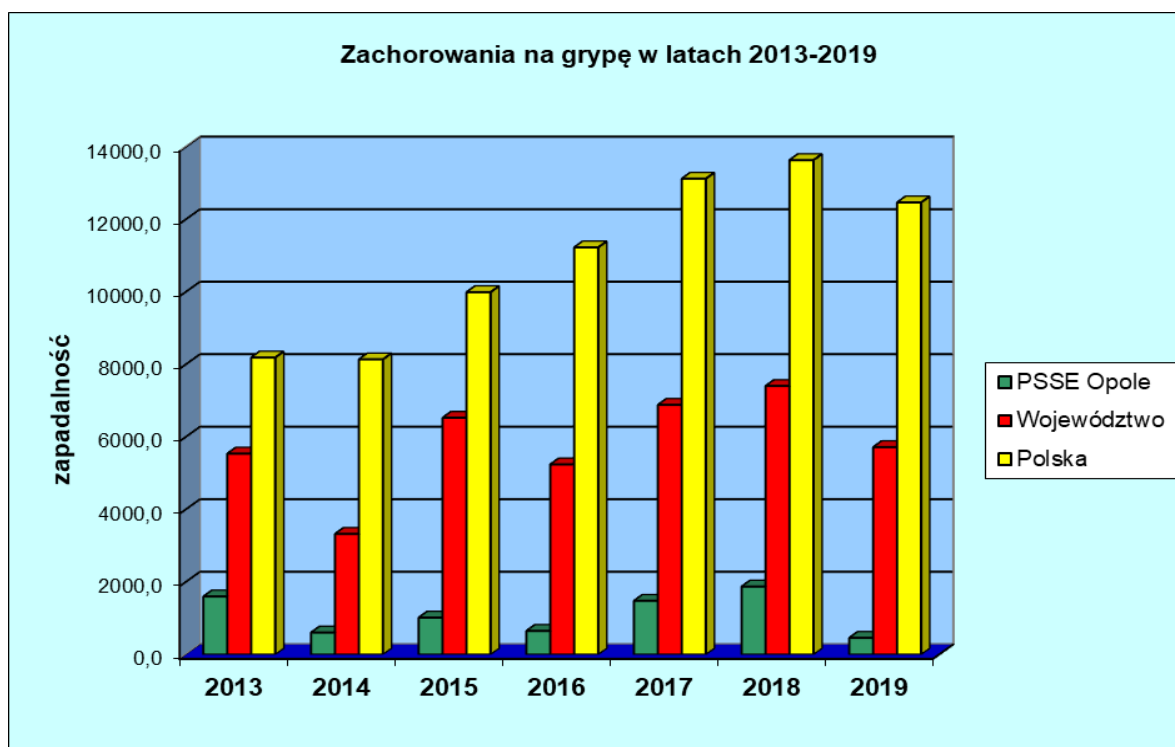
Należy domniemywać, że sytuacja ta spowodowana jest niedopełnianiem obowiązku zgłaszania zachorowań przez lekarzy.

Pomimo udowodnionej skuteczności i powszechnej dostępności na rynku szczepionek przeciwko grypie sezonowej oraz akcji informacyjnej, zaszczepiło się tylko 2,52% społeczeństwa (dane z MZ-54), w 2017 roku 2,36%, w 2018r. 2,80%. Pomimo realizacji przez Urząd Miasta Opola programu szczepień p/grypie dla seniorów ilość osób zaszczepionych jest niższa niż w roku ubiegłym (w 2019 z programu Urzędu Miasta zaszczepiono 2235 seniorów, w roku ubiegłym 2350).

ROK	Grypa zidentyfikowana Opole - miasto	Grypa zidentyfikowana PSSE	Grypa niezidentyfikowana PSSE	Grypa niezidentyfikowana woj. opolskie	Grypa niezidentyfikowana Polska
2013	0,0	0,4	1 601,60	5 541,9	8 218,7
2014	0,0	0,0	605,3	3 326,5	8 140,8
2015	0,0	0,0	1 018,3	6 530,9	9 994,7
2016	10,1	5,5	650,4	5 243,61	11 229,7
2017	6,2	3,2	1 481,6	6 886,1	13 125,1
2018	31,2	13,5	1 874,6	7 406,7	13 637,1
2019	5,5	3,6	460,5	5 720,7	12 469,24

Tabela nr 3 Zachorowania na grypę w latach 2013-2019 w powiecie grodzkim Opole zapadalność na 100 tysięcy mieszkańców

Wykres nr 4 Zachorowania na grypę w latach 2013-2019 w powiecie grodzkim Opole

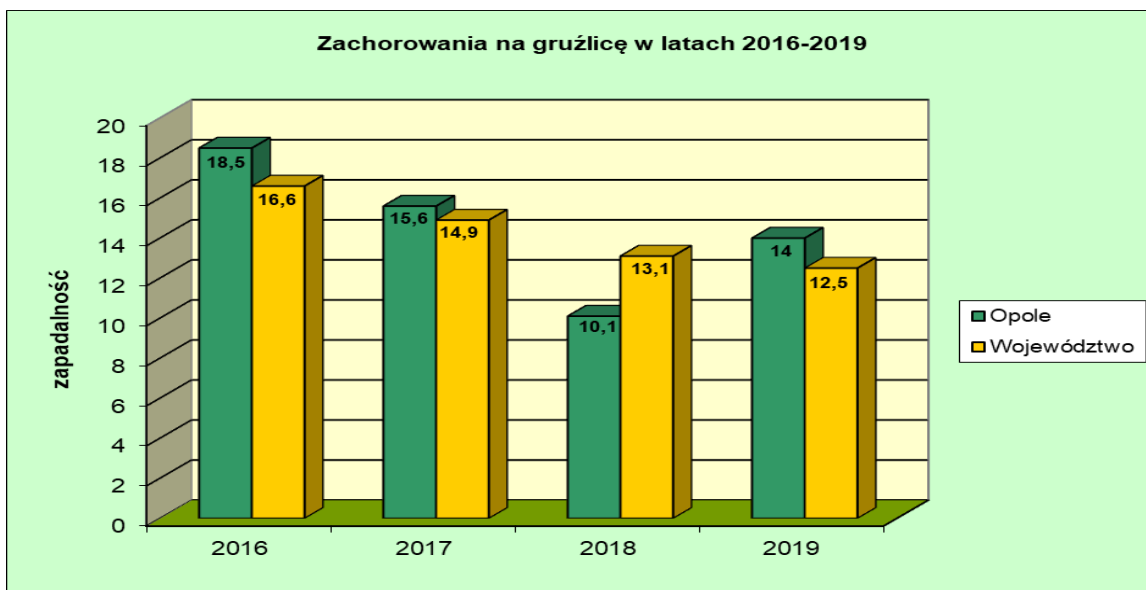
W 2019 roku odnotowano 18 zachorowań na gruźlicę (tabela nr 4, wykres nr 5). Wskaźnik zapadalności na 100 tys. mieszkańców jest nieco wyższy niż dla całego województwa.

Postać płucną stanowiło 16 zachorowań, 1 przypadek zachorowania na gruźlicę kręgosłupa szyjnego oraz 1 przypadek gruźliczej obwodowej limfodemiopatii. Częściej chorują mężczyźni (15 przypadków) niż kobiety (3 przypadki).

U dzieci do 14 roku życia zachorowania nie wystąpiły.

Zachorowania na gruźlicę															
Powiat grodzki Opole								Województwo opolskie							
2016		2017		2018		2019		2016		2017		2018		2019	
l.zach.	zapadalność	l.zach.	zapadalność	l.zach.	zapadalność	l.zach.	zapadalność	l.zach.	zapadalność	l.zach.	zapadalność	l.zach.	zapadalność	l.zach.	zapadalność
22	18,5	20	15,6	13	10,1	18	14,0	165	16,6	148	14,9	130	13,1	123	12,5

Tabela nr 4 Zachorowania na gruźlicę w latach 2016-2019 w powiecie grodzkim Opole zapadalność na 100 tysięcy mieszkańców

Wykres nr 5 Zachorowania na gruźlicę w latach 2016-2019 w powiecie grodzkim Opole

W 2019 roku do PIS w Opolu zgłoszono 10 ognisk zakażeń szpitalnych (dane dot. placówek obu nadzorowanych powiatów), w roku ubiegłym 13.

W ogniskach łącznie zachorowało 133 osoby, w tym 13 osób z personelu (dla porównania w 2018r. 143 osób, w tym 12 dotyczyły personelu).

Etiologia zakażeń:

- 59,39% ustalono w oparciu o przeprowadzone badania laboratoryjne (w roku 2018r. 62,24%),

W dwóch ogniskach, nie wykonano badań i nie ustalono czynnika zakaźnego (40,60 %), rozpoznanie ustalono na podstawie typowych objawów klinicznych.

Tak jak w latach ubiegłych, również w 2019, najczęstszym czynnikiem alarmowym zgłaszanym w ogniskach epidemicznych zakażeń szpitalnych, była pałeczka *Clostridioides difficile* - w 8 ogniskach (79 osób chorych), a w 2018 r. - w 7 ogniskach (75 osób).

W 2019r., pod względem postaci klinicznych 100% zakażeń stanowiły zakażenia przewodu pokarmowego (w 2018r. 83,22%).

W związku z rozprzestrzenianiem się na terenie Polski szczepów wielolekoopornych w roku ubiegłym zwracano uwagę w podmiotach na opracowanie procedury postępowania i wdrożenia badań w tym kierunku. W 2018 roku do PIS w Opolu zgłoszono pierwsze przypadki zakażeń szczepami wielolekoopornymi wśród pacjentów hospitalizowanych w podmiotach leczniczych. W 2019 roku zgłoszone zostało pierwsze ognisko zachorowań/zakażeń spowodowanych *Klebsiella pneumoniae* NDM +.

Z informacji otrzymanych z podmiotów leczniczych wynika, że we wszystkich ogniskach podjęto skuteczne działania w celu szybkiego ich wygaszenia i zapobiegania przenoszenia się czynników etiologicznych na innych pacjentów. We wszystkich szpitalach powołane są zespoły kontroli zakażeń szpitalnych.

Ocena sanitarna placówek ochrony zdrowia

Na podstawie prowadzonego nadzoru bieżącego stan sanitarno-techniczny nadzorowanych placówek służby zdrowia można określić, jako dobry.

W części placówek kontynuowano prace związane z poprawą stanu sanitarno-technicznego - w 18 stan techniczny uległ poprawie.

Nieprawidłowości dotyczące:

- postępowania z odpadami medycznymi stwierdzono w 115 podmiotach (nieprawidłowe przechowywanie, nieaktualne procedury, brak rejestru temperatur w lodówce, nieprawidłowe opisywanie odpadów itp.)
- braków w zaopatrzeniu w środki dezynfekcyjne - w 2 podmiotach,
- innych nieprawidłowości w przeprowadzaniu dezynfekcji stwierdzono w 21 podmiotach prowadzących działalność leczniczą. (tj. brak/nieaktualne procedury, brak dozowników na środek do dezynfekcji rąk oraz mydło, niewłaściwy w stosunku do zagrożeń, dobór środków dezynfekcyjnych, wyposażenie uniemożliwiające mycie i dezynfekcje. itp.)
- sterylizacji stwierdzono w 102 podmiotach (brak powiązania procesu sterylizacji z pacjentem, brak prawidłowej kontroli procesu sterylizacji, brak procedur, itp.).

Nadal wiele problemów sprawia prawidłowe opracowanie procedur oraz przeprowadzanie i dokumentowanie kontroli wewnętrznych.

Wnioski:

1. Ogólną sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych w powiecie grodzkim można określić, jako dobrą.
2. Korzystną sytuację epidemiologiczną osiągnięto dzięki konsekwentnie prowadzonym szczepieniom ochronnym. Realizacja i unowocześnianie programu szczepień ochronnych stanowi warunek utrzymania osiągniętych rezultatów. Obniżenie w kolejnych latach realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych może przynieść niekorzystne skutki zdrowotne w postaci wzrostu zachorowań na choroby zakaźne (wzrost środowisk opornych – ruchy antyszczepionkowe).
3. W podmiotach leczniczych należy spodziewać się większej ilości ognisk epidemicznych wywołanych przez *Clostridioides difficile* i inne drobnoustroje wielolekooporne, które dotąd nie występowały (na co wpływ ma starzenie się populacji, wzrastająca ilość placówek opieki długoterminowej, przepełnienie oddziałów szpitalnych, niedobory personelu, braki lub nieprzestrzeganie procedur sanitarno – higienicznych w opiece nad osobami zakażonymi oraz nadużywanie antybiotyków w leczeniu).
4. Poziom zabezpieczenia społeczeństwa przeciw grypie sezonowej jest nadal niedostateczny (ok. 2,52% społeczeństwa) i powinien być zwiększony.
5. Zwiększenie skuteczności zapobiegania chorobom zakaźnym i ich zwalczanie, nie będzie możliwe bez podniesienia wiarygodności danych epidemiologicznych, w tym danych z rejestracji zachorowań, stanowiących podstawę większości podejmowanych decyzji.
6. Ze względu na obserwowany zwiększony ruch turystyczny do różnych części świata, istotne jest podnoszenie świadomości społeczeństwa o zagrożeniach zdrowotnych wiążących się z nim.

POWIAT ZIEMSKI OPOLSKI za 2019 rok

a) główny kierunek działania Oddziału Epidemiologii to nadzór nad sytuacją epidemiologiczną chorób zakaźnych oraz ich profilaktyka, bieżący monitoring nad gospodarką preparatami szczepionkowymi i wykonawstwem szczepień ochronnych, nadzór nad placówkami służby zdrowia.

b) zaplanowano:

2 kontrole w placówkach typu zamkniętego, wykonano 2

31 kontrole punktów szczepień, wykonano 31

37 kontroli w prywatnych placówkach, wykonano 38

34 kontroli w placówkach leczenia ambulatoryjnego, wykonano 37

6 kontroli w innych placówkach, wykonano 7

ponadto :

- w przypadku chorób zakaźnych przeprowadzono 503 dochodzenia epidemiologiczne,
- zarejestrowano 18 nosicieli pałeczek salmonella,
- objęto nadzorem 11 osób z kontaktu z chorym/nosicielem wirusa HBV, HCV, HAV,
- wydano 8 decyzji administracyjnych,
- wysyłano pisma przypominające o obowiązku wykonania szczepień ochronnych w stosunku do środowisk uchylających się od wykonania obowiązku szczepień.

Sytuacja epidemiologiczna

Sytuację epidemiologiczną w zakresie chorób zakaźnych ilustruje tabela nr 1.

**Analiza zachorowań na niektóre choroby zakaźne
zapadalność na 100 tysięcy mieszkańców
w powiecie ziemskim opolskim w latach 2018-2019**

JEDNOSTKA CHOROBOWA	POWIAT ZIEMSKI OPOLSKI		MIASTO I POWIAT OPOLE		WOJEWÓDZTWO OPOLSKIE		POLSKA	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019
SALMONELOZY-ZATR. POKARM.	63,2	25,9	46,9	26,2	28,7	22,9	25,9	24,1
KRZTUSIEC	0,8	3,2	2,4	3,2	1,2	2,1	4,0	4,2
SZKARLATYNA-(PŁONICA)	42,1	21,9	57,6	38,9	44,5	45,4	48,9	54,2
INWAZYJNA CHOROBA <i>Neisseria meningitidis</i>	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,3	0,5	0,5
INWAZYJNA CHOROBA <i>Streptococcus pneumoniae</i>	4,9	7,3	6,0	5,2	3,6	4,7	3,5	4,0
INWAZYJNA CHOROBA <i>Haemophilus influenzae</i>	0,0	0,8	0,0	1,6	0,4	0,5	0,3	0,3
ZAPAL. OPON MÓZG-RDZEN.	21,9	10,5	25,9	12,7	15,3	7,2	6,4	5,4
BORELIOZA	61,6	69,6	65,2	67,9	70,2	79,9	52,4	53,7
OSPA WIETRZNA	543,0	551,5	524,2	612,6	500,5	478,7	389,3	469,9
RÓŻYCZKA	0,0	0,0	0,8	0,4	1,0	0,3	1,1	0,8
WZW TYP A	1,6	0,0	1,2	3,2	0,8	2,8	3,8	2,8
WZW TYP B	10,5	5,7	8,0	4,8	7,6	4,9	8,2	7,3
WZW TYP C	6,5	4,9	9,9	10,7	7,4	8,4	9,0	8,7
ODRA	0,8	16,2	0,8	23,8	0,9	8,1	0,9	3,9
ZAKAŻENIA HIV/AIDS	0,8	0,8	6,3	6,7	2,6	2,8	3,5	5,6
ŚWINKA	2,4	3,2	8,7	3,6	6,6	4,6	4,1	3,5

Tabela nr 1 Analiza zachorowań na niektóre choroby zakaźne zapadalność na 100 tysięcy mieszkańców w powiecie ziemskim opolskim w latach 2018-2019

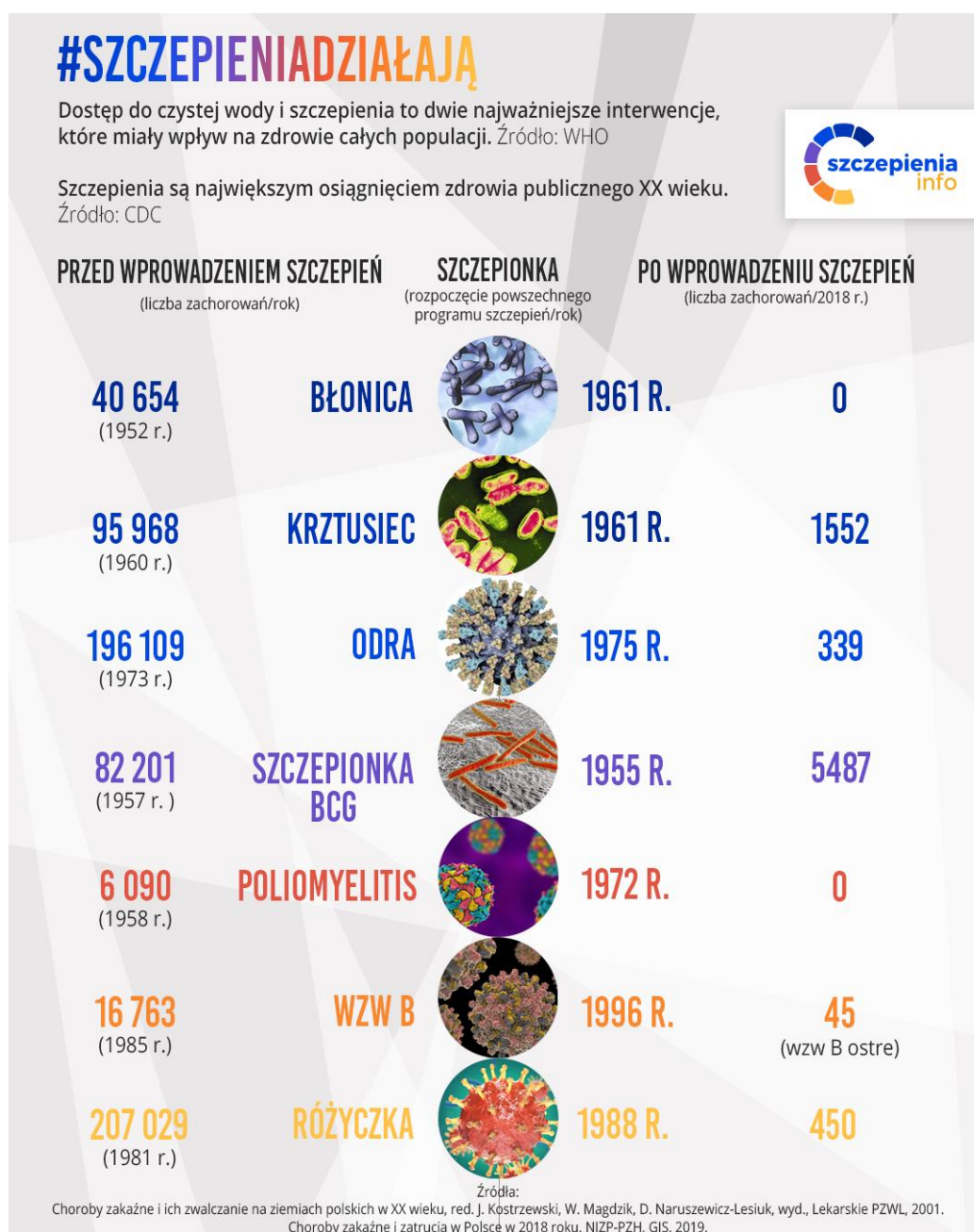
W 2019r. odnotowano wzrost wskaźnika zapadalności na 100 tys. mieszkańców na: odrę oraz niewielki wzrost na świnkę, krztusiec, inwazyjną chorobę pneumokokową, inwazyjną chorobę haemophilus influenzae, boreliozę, ospę wietrzną.

Odnotowano spadek zachorowań na salmonellozy, szkarlatynę, zapalenie opon mózgowych, wirusowe zapalenie wątroby typu B oraz wirusowe zapalenie wątroby typu C.

W 2019r. nie zanotowano zachorowań na chorobę meningokokową, różyczkę i wirusowe zapalenie wątroby typu A. Tabela nr 1

W gminie Murów zaszczepiono 12 dziewczynek w wyniku kontynuacji programów szczepień przeciwko wirusowi brodawczaka ludzkiego dla dziewczynek w 12 roku życia.

Realizacja Programu Szczepień Ochronnych odgrywa istotną rolę w kształtowaniu zdrowia publicznego w kraju w obszarze zapobiegania występowania chorób zakaźnych i zapobiegania następstwom tych chorób. Na poniższej ilustracji widać jak istotną rolę w zmniejszeniu zachorowalności na wybrane choroby mają szczepienia ochronne.

Jest ona uzależniona od poziomu społecznej akceptacji prawnego obowiązku poddania się szczepieniom ochronnym, rzetelności działań lekarzy, pielęgniarek, położnych realizujących szczepienia obowiązkowe oraz działań organów administracji, w celu egzekwowania wykonania obowiązku szczepień przez osoby do tego prawnie zobowiązane.

Warunkiem osiągnięcia odporności w skali populacji jest wysoki odsetek zaszczepionych osób, (co najmniej 95%), co skutecznie zapobiega szerzeniu się zachorowań na choroby zakaźne nie tylko u osób szczepionych, ale poprzez przerwanie, w drodze uodpornienia, łańcucha epidemiologicznego, szerzenia się zakażenia, również u tych osób, które ze względu na przeciwwskazania zdrowotne nie mogą być przeciw tym chorobom zakaźnym szczepione lub osób, które pomimo prawidłowo przeprowadzonego szczepienia nie wykształciły odporności immunologicznej.

W roku 2019 nadal obserwowano tendencję wzrostową dzieci nieszczepionych przeciw wybranym chorobom zakaźnym objętych obowiązkiem szczepień (na koniec 2016 -490, na koniec 2017 – 565, na koniec 2018r. – 767, na koniec 2019r. – 843 środowisk).

Obniżenie w kolejnych latach realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych może przynieść niekorzystne skutki zdrowotne w postaci wzrostu zachorowań na choroby zakaźne.

Analiza przyczyn nasilenia się tego zjawiska wskazuje, że najszybszy wzrost (nie licząc grupy najliczniejszej, która odmawia podania przyczyn niechęci do wykonania szczepień stanowiącej 66,42%) liczby osób uchylających się dot. osób pozostających pod wpływem ruchów antyszczepionkowych (30,36%), zaś w znikomym stopniu dotyczy osób wyrażających obawy związane z wystąpieniem w przeszłości u nich lub u ich dzieci niepożądanego odczynu poszczepiennego (0,11%).

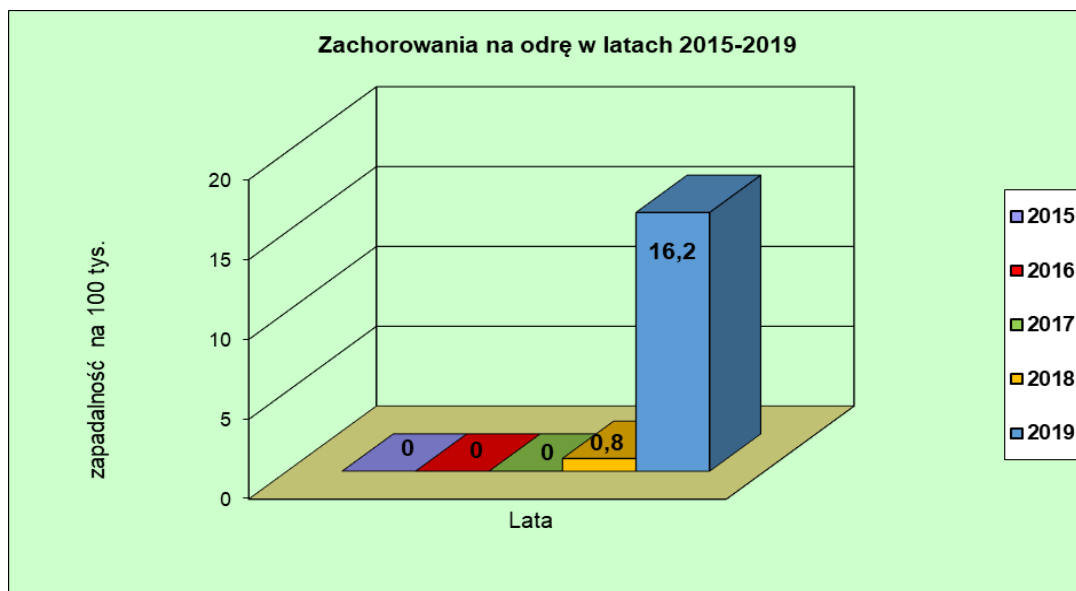
Aktualna sytuacja epidemiologiczna chorób, przeciwko którym prowadzone są szczepienia ochronne, jest dobra, niemniej jednak wzrost zachorowań na odrę odnotowano w znacznej mierze u osób nieszczepionych.

Co kilka lat występują tzw. epidemie wyrównawcze (to cykliczne występowanie wzrostu liczby zachorowań) lub w ciągu roku sezonowe wzrosty liczby zachorowań.

W 2019 roku jak w Polsce tak i na terenie tut. Stacji wystąpił wzrost zachorowań na Odrę. Osoby chore niosą wysokie ryzyko przeniesienia zachorowań na osoby, które nie były wcześniej szczepione lub jej wcześniej nie przechorowały. Stosowanie szczepień ochronnych ma zasadnicze znaczenie w zapobieganiu zachorowaniom na odrę i ze względu na wysoką zaraźliwość choroby oraz jej przenoszenie się drogą powietrzną nie może być zastąpione jakimikolwiek środkami ochrony.

Zgodnie z PSO na 2019 rok, szczepieniu podlegają dzieci w 13-15 miesiącu życia oraz w 6 i w 10 roku życia i są obowiązkowe dla dzieci i młodzieży, które nie ukończyły 19 roku życia.

W 2019 roku na terenie powiatu ziemskiego zgłoszono 31 przypadków podejrzeń zachorowania z czego potwierdzono 20 przypadków zachorowań na odrę (wykres nr.1). Najwięcej zachorowań odnotowano w grupie wiekowej 31-40 lat. W grupie potwierdzonych przypadków 1 dotyczyło pracownika służby zdrowia.

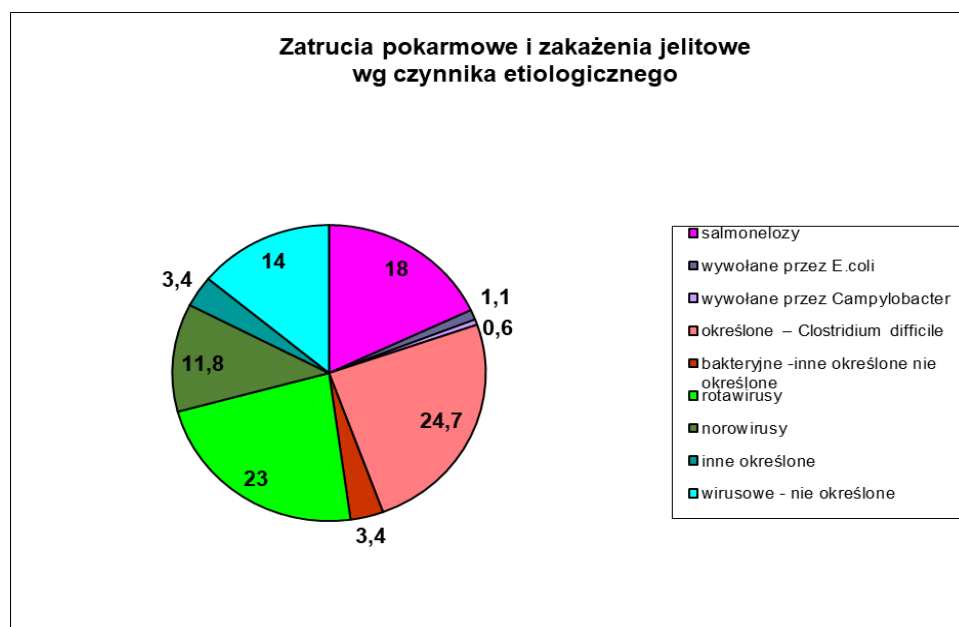

Wykres nr 1 Zachorowania na odrę w latach 2015-2019 w powiecie ziemski

W 2019 roku zaobserwowano spadek występowania bakteryjnych zatruc i zakażeń pokarmowych z 67,75% w 2018r. do 47,8% w 2019r. (wykres nr 2, tabela 2) Biorąc pod uwagę czynniki bakteryjne najczęściej zachorowań spowodowały pałeczki *Clostridioides difficile* - 51,76% (porównywalnie z 2018- 42,06%), spośród wszystkich czynników bakteryjnych, następnie pałeczki *Salmonella* – 37,64% (porównywalnie z 2018- 53,79%).

W grupie wirusowych zakażeń jelitowych najczęściej identyfikowane były rotawirusy – 44,08% spośród wszystkich zakażeń wirusowych (w 2018r. 37,4% %).

W 17,41 % zakażeń i zatruc pokarmowych czynnik etiologiczny nie został wykryty.

Wykres nr 2 Zatrucia pokarmowe i zakażenia jelitowe wg czynnika etiologicznego w powiecie ziemskim opolskim w 2019 roku.

Zatrucia pokarmowe i zakażenia jelitowe wg czynnika etiologicznego		I.zach.	%
Ogółem		178	100
bakteryjne – 47,8%	salmonelozы	32	18,0
	wywołane przez <i>E.coli</i>	2	1,1
	wywołane przez <i>Campylobacter</i>	1	0,6
	określone – <i>Clostridium difficile</i>	44	24,7
	inne określone i nie określone	6	3,4
wirusowe – 52,2 %	rotawirusy	41	23,0
	norowirusy	21	11,8
	inne określone	6	3,4
	nieokreślone	25	14,0

Tabela nr 2 Zatrucia pokarmowe i zakażenia jelitowe wg czynnika etiologicznego w powiecie ziemskim opolskim w 2019 rok

Nadzór epidemiologiczny nad grypą prowadzony jest przez cały rok, ze szczególnym wzmoczeniem nadzoru wirusologicznego w okresie zwiększonej liczby zachorowań.

W 2019r. zdiagnozowano laboratoryjnie 2 przypadki zachorowań, w których potwierdzono obecność wirusa grypy.

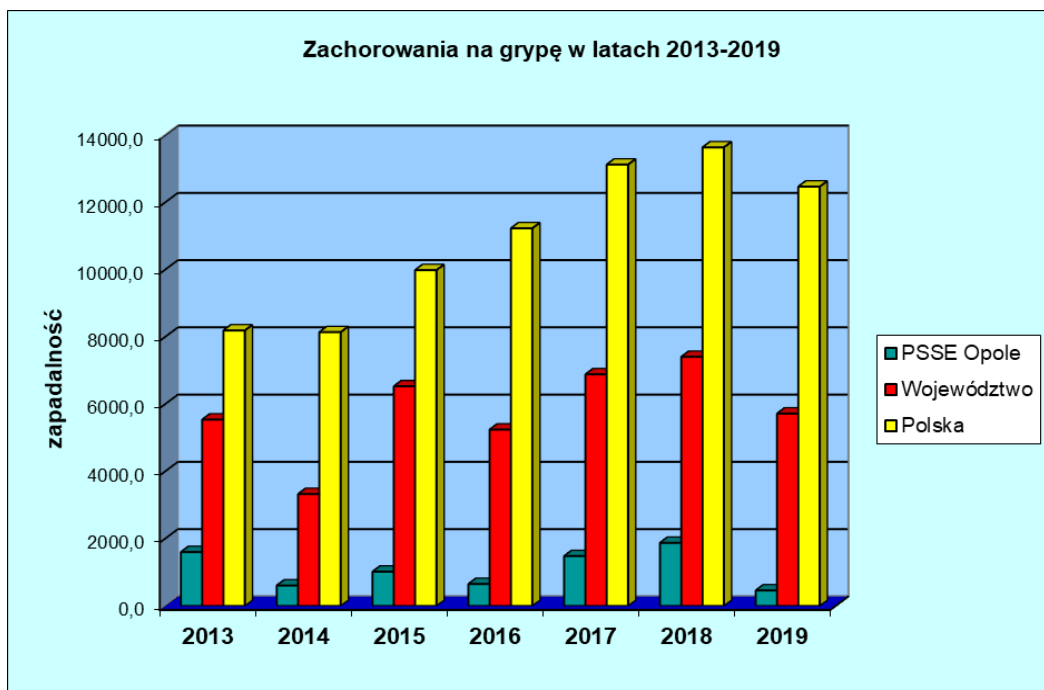
W 2019r. okres występowania epidemicznych zachorowań na grypę i zachorowań grypopodobnych przypadków na I i IV kwartał roku. Zgodnie z tabelą nr 3 i wykresem nr 3, zapadalność na grypę na terenie działania tut. Stacji była rażąco niższa niż na terenie województwa czy Polski.

Należy domniemywać, że sytuacja ta spowodowana jest niedopełnianiem obowiązku zgłaszania zachorowań przez lekarzy.

Pomimo udowodnionej skuteczności i powszechnej dostępności na rynku szczepionek przeciwko grypie sezonowej oraz akcji informacyjnej, zaszczepiło się tylko 2,52% społeczeństwa (dane z MZ-54), w 2017 roku 2,36%, w 2018r. 2,80%.

ROK	Grypa zidentyfikowana Powiat opolski	Grypa zidentyfikowana PSSE	Grypa niezidentyfikowana PSSE	Grypa niezidentyfikowana woj. opolskie	Grypa niezidentyfikowana Polska
2013	0,7	0,4	1 601,60	5 541,9	8 218,7
2014	0,0	0,0	605,3	3 326,5	8 140,8
2015	0,0	0,0	1018,3	6530,9	9994,7
2016	1,5	5,5	650,4	5243,61	11229,7
2017	0,0	3,2	1 481,6	6 886,1	13 125,1
2018	11,3	13,5	1 874,6	7 406,7	13 637,1
2019	1,6	3,6	460,5	5 720,7	12 469,2

Tabela nr 3 Zachorowania na grypę w latach 2013-2019 w powiecie ziemskim opolskim zapadalność na 100 tysięcy mieszkańców

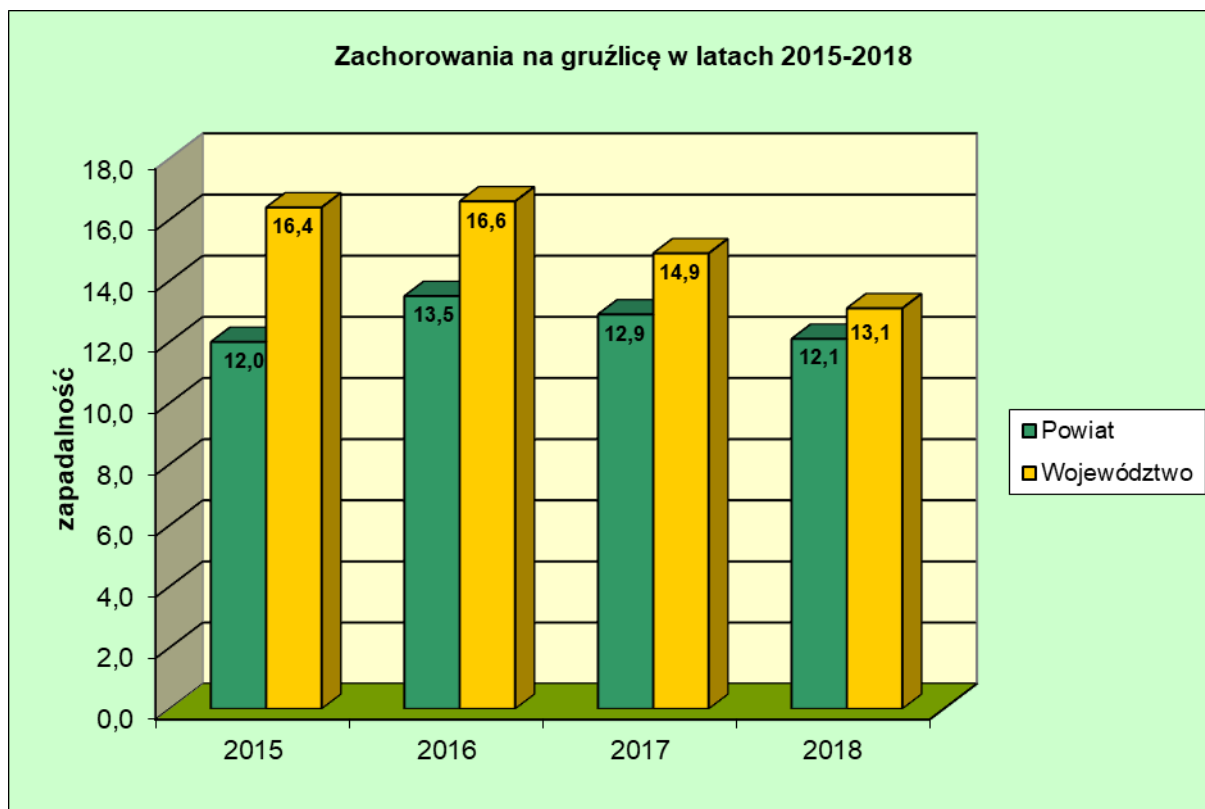
Wykres nr 3 Zachorowania na grypę w latach 2013-2019 w powiecie ziemskim opolskim

W 2019 roku, w powiecie opolskim, odnotowano 12 przypadków zachorowań na gruźlicę, co przedstawia tabela 4. Liczba zachorowań jest nieco niższa niż w roku 2018, wskaźnik zapadalności jest również nieco niższy niż dla całego województwa (wykres nr 4). W 10 przypadkach zachorowania wystąpiły pod postacią płucną, w 1 przypadek jako gruźlica kości i stawów oraz 1 przypadek jako gruźlica narządów jamy brzusznej. Częściej chorują mężczyźni (7 przypadków) niż kobiety (5 przypadków).

U dzieci do 14 roku życia zachorowania nie wystąpiły.

Zachorowania na gruźlicę															
Powiat ziemski opolski								Województwo opolskie							
2016		2017		2018		2019		2016		2017		2018		2019	
l.zach.	zapadalność	l.zach.	zapadalność	l.zach.	zapadalność	l.zach.	zapadalność	l.zach.	zapadalność	l.zach.	zapadalność	l.zach.	zapadalność	l.zach.	zapadalność
18	13,5	16	12,9	15	12,1	12	9,7	165	16,6	148	14,9	130	13,1	123	12,5

Tabela nr 4 Zachorowania na gruźlicę w latach 2016-2019 w powiecie ziemskim opolskim zapadalność na 100 tysięcy mieszkańców

Wykres nr 4 Zachorowania na gruźlicę w latach 2015-2018 w powiecie ziemskim opolskim

W 2019 roku do PIS w Opolu zgłoszono 10 ognisk zakażeń szpitalnych (dane dot. placówek obu nadzorowanych powiatów), w roku ubiegłym 13.

W ogniskach łącznie zachorowało 133 osoby, w tym 13 osób z personelu (dla porównania w 2018r. 143 osób, w tym 12 dotyczyły personelu).

Etiologia zakażeń:

- 59,39% ustalono w oparciu o przeprowadzone badania laboratoryjne (w roku 2018r. 62,24%)

W dwóch ogniskach, nie wykonano badań i nie ustalono czynnika zakaźnego (40,60 %), rozpoznanie ustalono na podstawie typowych objawów klinicznych.

Tak jak w latach ubiegłych, również w 2019, najczęstszym czynnikiem alarmowym zgłaszanym w ogniskach epidemicznych zakażeń szpitalnych, była pałeczka *Clostridioides difficile* - w 8 ogniskach (79 osób chorych), a w 2018 r. - w 7 ogniskach (75 osób).

W 2019r., pod względem postaci klinicznych 100% zakażeń stanowiły zakażenia przewodu pokarmowego (w 2018r. 83,22%).

W związku z rozprzestrzenianiem się na terenie Polski szczepów wielolekoopornych w roku ubiegłym zwracano uwagę w podmiotach na opracowanie procedury postępowania i wdrożenia badań w tym kierunku. W 2018 roku do PIS w Opolu zgłoszono pierwsze przypadki zakażeń szczepami wielolekoopornymi wśród pacjentów hospitalizowanych w podmiotach leczniczych. W 2019 roku zgłoszone zostało pierwsze ognisko zachorowań/zakażeń spowodowanych *Klebsiella pneumoniae* NDM +.

Z informacji otrzymanych z podmiotów leczniczych wynika, że we wszystkich ogniskach podjęto skuteczne działania w celu szybkiego ich wygaszenia i zapobiegania przenoszenia się czynników etiologicznych na innych pacjentów. We wszystkich szpitalach powołane są zespoły kontroli zakażeń szpitalnych.

Ocena sanitarna placówek ochrony zdrowia

Na podstawie prowadzonego nadzoru bieżącego stan sanitarno-techniczny nadzorowanych placówek służby zdrowia można określić, jako dobry.

W części placówek kontynuowano prace związane z poprawą stanu sanitarno-technicznego - w 2 stan techniczny uległ poprawie.

Nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-techniczny zostały stwierdzone w 1 placówce:

- NZOZ HERKULES – brak odpowiedniego stanu sanitarno-technicznego podłogi oraz ściany w gabinecie zabiegowym z punktem szczepień (ściana popękana, z odpadającym tynkiem i farbą; podłoga uniemożliwiająca mycie i dezynfekcję – podklejana z ubytkami) - na co wydano decyzję kosztową i nakazową z terminem wykonania do 31.01.2020r.

Nieprawidłowości dotyczące:

- postępowania z odpadami medycznymi stwierdzono w 38 podmiotach (nieprawidłowe opisywanie odpadów, nieaktualne procedury, brak rejestru temperatur w lodówce, itp.)
- dezynfekcji stwierdzono w 4 podmiotach prowadzących działalność leczniczą. (tj. niewłaściwy, w stosunku do zagrożeń, dobór środków dezynfekcyjnych, nieaktualne procedury. itp.)
- sterylizacji stwierdzono w 33 podmiotach (brak powiązania procesu sterylizacji z pacjentem, brak prawidłowej kontroli procesu sterylizacji, itp.)

Nadal wiele problemów sprawia prawidłowe opracowanie procedur oraz przeprowadzanie i dokumentowanie kontroli wewnętrznych.

Wnioski:

1. Ogólną sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych w powiecie grodzkim można określić, jako dobrą.
2. Korzystną sytuację epidemiologiczną osiągnięto dzięki konsekwentnie prowadzonym szczepieniom ochronnym. Realizacja i unowocześnianie programu szczepień ochronnych stanowi warunek utrzymania osiągniętych rezultatów. Obniżenie w kolejnych latach realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych może przynieść niekorzystne skutki zdrowotne w postaci wzrostu zachorowań na choroby zakaźne (wzrost środowisk opornych – ruchy antyszczepionkowe).
3. W podmiotach leczniczych należy spodziewać się większej ilości ognisk epidemicznych wywołanych przez *Clostridioides difficile* i inne drobnoustroje wielolekooporne, które dotąd nie występowały (na co wpływ ma starzenie się populacji, wzrastająca ilość placówek opieki długoterminowej, przepełnienie oddziałów szpitalnych, niedobory personelu, braki lub nieprzestrzeganie procedur sanitarno – higienicznych w opiece nad osobami zakażonymi oraz nadużywanie antybiotyków w leczeniu).
4. Poziom zabezpieczenia społeczeństwa przeciw grypie sezonowej jest nadal niedostateczny (ok. 2,52% społeczeństwa) i powinien być zwiększony.
5. Zwiększenie skuteczności zapobiegania chorobom zakaźnym i ich zwalczanie, nie będzie możliwe bez podniesienia wiarygodności danych epidemiologicznych, w tym danych z rejestracji zachorowań, stanowiących podstawę większości podejmowanych decyzji.
6. Ze względu na obserwowany zwiększony ruch turystyczny do różnych części świata, istotne jest podnoszenie świadomości społeczeństwa o zagrożeniach zdrowotnych wiążących się z nim.